

**PROFESSIONELE BACHELOR IN HET ONDERWIJS
SECUNDAIR ONDERWIJS**

Afstudeerproject

Tablio

Tablio binnen het vak economie

PROMOTOR
KLARA LEEKENS
HANDEL-BUROTICA

MICHAËL CLIJSTES – GIANNI VERHAEGEN
HABU - INFORMATICA
ACADEMIEJAAR 2013-2015

**PROFESSIONELE BACHELOR IN HET ONDERWIJS
SECUNDAIR ONDERWIJS**

Afstudeerproject

Tablio

Tablio binnen het vak economie

PROMOTOR
KLARA LEEKENS
HANDEL-BUROTICA

MICHAËL CLIJSTES – GIANNI VERHAEGEN
HABU - INFORMATICA
ACADEMIEJAAR 2014-2015

1 Voorwoord

Bij aanvang van ons afstudeerproject zouden wij graag de mensen bedanken die bijgedragen hebben tot de realisatie van dit werkt.

Vooreerst willen wij graag onze verschillende promotors Veerle Gelders, Anja Vanderhoeven en Klara Leekens bedanken. Samen hebben wij het project tot een zo hoog mogelijk niveau gebracht. Daarnaast willen wij ook de leerkrachten en hun klassen bedanken die het mogelijk gemaakt hebben om onze prototypes te testen.

Vervolgens ook een woord van dank aan ons opleidingsinstituut, Hogeschool PXL, waarbij we in slechts 3 jaar niet enkel kennis, maar ook praktijkgerichte vaardigheden hebben op gedaan in een boeiende vorm.

Als laatste bedanken we ook onze ouders, kennissen en vrienden waarop we konden rekenen zowel tijdens onze opleiding als tijdens onze stages.

In ons afstudeerproject zal duidelijk worden hoe u met verschillende projecten de tablet kan integreren in het secundair onderwijs. Dit is zeer belangrijk als we gebruik willen maken van de leefwereld waarin de leerlingen nu leven. We hebben een zo uitgebreid mogelijk beeld gegeven . We hopen dat leerkrachten bij het lezen van ons afstudeerproject het belang van tablets in de les gaan inzien en dat ze zelf gemotiveerd worden om de tablet in hun lessen te integreren.

Michaël Clijsters en Gianni Verhaegen,
Hasselt
21 juni 2015

Inhoudsopgave

1	Voorwoord.....	4
2	Inleiding.....	3
3	Visie tablets.....	4
3.1	Doelgroep	6
3.2	21st Century Skills	7
3.3	Hardware/software	9
4	Voeten	12
5	Prototype 1: tablets op verkoopdagen	14
5.1	Inhoud.....	14
5.2	Didactische fiche	14
5.3	Didactisch kader.....	17
5.4	Bestanden.....	18
5.4.1	Bestelformulier	18
5.4.2	Factuur.....	19
5.4.3	Leveringsbon.....	20
5.5	Leerplandoelstellingen	21
6	Prototype 2: De Droomfabriek	22
6.1	Inhoud.....	22
6.2	Didactische fiche	22
6.3	Didactisch kader.....	26
6.4	Leerplandoelstellingen	27
6.5	Uitgewerkt leerboek.....	28
6.5.1	Onderzoeksvraag 1	28
6.5.2	Onderzoeksvraag 2.....	34
6.5.3	Onderzoeksvraag 3.....	39
6.5.4	Onderzoeksvraag 4.....	43
6.5.5	Onderzoeksvraag 5.....	49

6.6	Modulesite.....	59
6.6.1	Opzet	59
6.6.2	Screenshots modulesite.....	60
6.6.3	Uitgewerkte site + extra oefeningen	62
6.7	Foto's testing prototype	66
6.8	Evaluatie	67
6.8.1	Evaluatie door de leerkracht (Isabelle Neels – SFC Heusden)	67
7	Bedrijfsbeheer: Startkompas	69
7.1	Inhoud.....	69
7.2	Didactische fiche	69
7.3	Didactisch kader.....	72
7.4	Leerplandoelstellingen	73
7.4.1	Leerplan GO!: TV Toegepaste economie (2008/068)	73
7.4.2	Leerplan VVKSO: Toegepaste economie D/2008/7841/061	73
7.5	Screenshots Startkompas	74
7.5.1	Bouwsteen 01: commerciële verantwoording	74
7.5.2	Bouwsteen 02: recht en wetgeving.....	90
8	Bedrijfsbeheer: Financieel plan	97
8.1	Inhoud.....	97
8.2	Didactische fiche	97
8.3	Didactisch kader.....	101
8.4	Leerplandoelstellingen	102
8.4.1	Leerplan GO!: TV Toegepaste economie (2008/068)	102
8.4.2	Leerplan VVKSO: Toegepaste economie D/2008/7841/061	102
8.5	Screenshots financieel plan.....	103
8.6	Evaluatie	103
8.6.1	Evaluatie leerkracht (An Nicolai - KTA 2 Hasselt).....	103
9	Besluit	104
9.1	Clijsters Michaël	104
9.2	Verhaegen Gianni	105

10	Bibliografie	106
10.1	Elektronische bronnen.....	106
10.2	Literatuurlijst.....	106
11	Bijlagen	106

2 Inleiding

We zitten in een tijdperk waarin continu nieuwe technologie ontwikkeld wordt. Deze technologie bepaalt onze manier van denken, leven, werken en leren. De leerlingen groeien in dit tijdperk op, de meeste scholen blijven achter op dat vlak. Daarom wilden wij de scholen helpen om mee in het digitale tijdperk te stappen. Dit is de reden dat wij samen in het Tablio-project gestapt. Het Tablio-project onderzocht de onderwijskundige integratie van tablets in het (secundair) onderwijs.

Het project bestaat uit drie inhoudelijke domeinen:

- Tablets op mesoniveau: implementatiegids 'Tablets in het onderwijs'
- Algemene onderwijskundige toepassingen van tablets: generieke tabletfiches
- Vakgebonden onderwijskundige toepassingen voor de onderwijsvakken Frans, economie, PAV, informatica en wiskunde.

Onze vakkencombinatie is habu-informatica, en omdat economie het best aansluit bij onze combinatie hebben we besloten om voor het vak economie verschillende prototypes uit te werken. In ons afstudeerproject hebben we drie grote onderzoeksvragen die overeen komen met de drie prototypes die wij hebben uitgewerkt. Bij elke onderzoeksvraag hebben we materiaal ontwikkeld, een leidraad voor de leerkrachten geschreven en een besluit met onze ervaringen, maar ook de ervaringen van de testschool opgesteld.

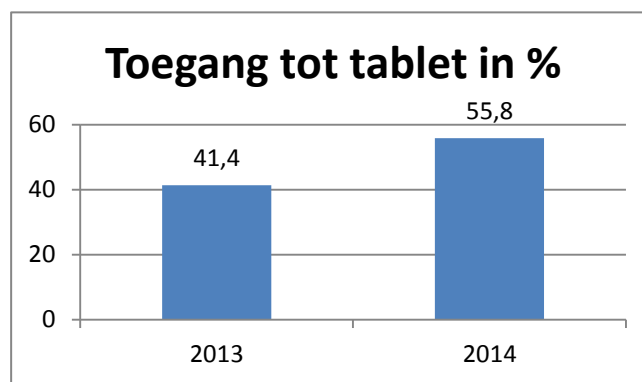
U zal merken dat de meningen over tabletgebruik binnen een schoolcontext nogal eens verschillend zijn. Dat kan ook niet anders, sommige leerkrachten zijn zeer informatica 'minded' en andere zijn dat iets minder. Het hangt dus niet alleen van de school af maar ook van de leerkrachten of een school die grote stap naar het digitale tijdperk kan zetten. Zoals daarstraks al aangehaald, geeft elke leerkracht zijn/haar mening over zowel het uitgewerkte materiaal als het les geven a.d.h.v. een tablet.

Tot slot geven wij allebei apart onze visie op het tabletgebruik binnen het secundair onderwijs.

3 Visie tablets

Secundaire scholen staan eerder twijfelachtig tegenover het idee. Zij stellen zich de vraag of tablets in de klas wel echt een meerwaarde leveren. Daarnaast zijn veel leerkrachten te onzeker om met de tablet te werken. Vakinhoudelijk twijfelen de secundaire scholen aan de aanpak die gehanteerd kan worden om de tablets in de klas te introduceren. Ook weten de scholen niet welke voorwaarden er nodig zijn om goed les te geven met een tablet. Denk hierbij aan de infrastructuur van de scholen. Daarenboven is het belangrijk om te onderzoeken hoe tablets kunnen bijdragen aan het verhogen van motivatie bij leerlingen, het onderhouden van actuele kennis, verkleinen van de kloof tussen leerling en leerkracht, de integratie van de VOET, enz.

Scholen kunnen de tablet niet blijven vermijden, uit onderstaande grafiek¹ blijkt dat meer dan 55% van de Vlaamse bevolking thuis toegang heeft tot een tablet. Dit is een toename van 14,4 procent in vergelijking met vorig jaar.

De verschillende onderwijskoepels staan overwegend positief t.o.v. de introductie. Hieronder vindt u de meningen terug van Jan Buytaert² en Chris Smits³:

Jan Buytaert:

'Samengevat, tablets kunnen vernieuwende onderwijsmethodes binnenbrengen in de klas: de tablet is een middel om de toekomst in de klas nog beter te gaan omschrijven. Er zijn nog andere instrumenten en we moeten zeker inzetten om al die didactische instrumenten samen te laten spreken. Het zijn de apps op de tablets, en de manier waarmee we met die applicaties zullen omgaan, die het onderwijs zullen maken of kraken.'⁴

Chris Smits

"Tablets kunnen bijdragen tot het actief en zelfstandig leren van de leerlingen en ze bieden ook kansen om in te spelen op verschillen tussen leerlingen"⁵

Go! Gaat voluit voor de introductie van de tablets. Jan buyaert heeft een zeer uitgesproken visie, hij formuleerde ook aandachtspunten/voordelen bij de integratie. Wij hebben met het uitwerken van de prototypes met deze acht punten rekening gehouden.

¹ Onderzoeksresultaten van het onderzoek Digimeter in opdracht van iMinds: VANHAELEWYN, B, PAUWELS, G, MAES, M, DE MAREZ, L, *digimeter 2014*, internet, september 2014, (geraadpleegd op 2015-02-10 via <http://www.iminds.be/nl/inzicht-in-digitale-technologie/digimeter>)

² Jan buyaert: directeur ICT van het GO!

³ Chris Smits: secretaris-generaal voor het katholiek secundair onderwijs (vvkso).

⁴ Citaat: http://www.g-o.be/Net_eMagazineHome/Pages/eMagazineArtikel.aspx?Id=4637.

⁵ Citaat: <http://datanews.knack.be/ict/nieuws/katholiek-onderwijs-werkt-aan-visie-rond-ict-gebruik/article-normal-286113.html>.

Jan Buytaert somt de aandachtspunten/voordelen op:

- 1 **Individuele opvolging:** als je een app zou hebben waarmee de leraar op zijn tablet alle leerlingen kan volgen, kan hij naar een specifieke leerling doorklikken om te kijken waar die mee bezig is. Hij kan die dan bijkomend advies geven terwijl de andere leerlingen rustig verder werken.
- 2 **Leraar midden in de klas:** de vaste plaats van de leraar vooraan aan het bord verdwijnt en de leraar kan rustig rondlopen tussen de leerlingen. Toch behoudt hij met zijn tablet-app gemakkelijk het overzicht en kan hij aandachtiger met zijn leerlingen omgaan.
- 3 **Motivatie van de leerlingen:** leerlingen zijn het van thuis uit gewoon om te gaan met de nieuwe digitale tools en technologieën. Als ze op school in diezelfde omgeving terechtkomen, heeft dat een positieve invloed op hun leergedrag.
- 4 Nieuwe **informatiekanalen:** vroeger was de klas een van de weinige bronnen van informatie voor de leerling terwijl dat nu helemaal veranderd is. Tablets maken het mogelijk om al die nieuwe kanalen die al een tijdje bekend zijn ook via de klasomgeving opnieuw toegankelijk te maken.
- 5 **Meer een samenwerkingsgevoel:** in de klas van vroeger had je de leerkracht aan het bord en de leerlingen aan hun lessenaar. Het bord was het heiligdom van de leraar, en af en toe mocht een leerling naar voren gaan om daar iets op te schrijven. Nu zijn die tablets het instrument van de leerlingen. We krijgen meer een samenwerkingsgevoel, een coöperatie tussen leerling en leraar, en minder eenrichtingsverkeer van leraar naar leerling.
- 6 Leerlingen **creëren mee de inhoud:** de inhoud van de les - die meestal door de leerkracht voorbereid en gebracht wordt - kan met de tablets ook door de leerlingen zelf mee gecreëerd worden. Ze zoeken zelf dingen op, waardoor ze op een actieve manier dingen bijleren.
- 7 **Voor alle vakken:** de leerboeken van vandaag zouden op een heel dynamische manier kunnen omgevormd worden naar een omgeving die past in die smartboard-tablets samenhang van de klas. In die leerboeken kunnen we dan bijvoorbeeld interactieve oefeningen toevoegen en voorbeelden door middel van filmpjes.
- 8 Gamification **binnen onderwijs:** leerlingen worden graag uitgedaagd met verschillende levels, levens en bonussen.

Vanuit deze uitgangspunten en gestelde problemen binnen het vakgebied economie hebben wij drie prototypes uitgewerkt en getest in verschillende partnerscholen.

Prototype 1: iPad op verkoopdagen

- Gebruikte tabletoepassingen: app Numbers, app iBooks, app Numbers, app Facebook.
- Lesopzet: pen en papier is niet meer van deze tijd, zeker niet op beurzen. De tablet wordt in deze les gebruikt om op verkoopsdagen een bestelbon in te vullen, af te drukken en door te mailen. Op die manier maak je als verkoper een professionele indruk.

Prototype 2: onderzoeksvaardigheden - De droomfabriek

- Gebruikte tablettoepassing: app Edmodo, app Foxit PDF, app Prezi.
- Lesopzet: de leerlingen leren op een interactieve manier werken rond onderzoeksvaardigheden. Het prototype omvat een digitale leer- en werkomgeving waarin leerlingen zelfstandig werken rond onderzoeksvaardigheden. Om het project vlot te laten verlopen, is het gebruik van tablets aangeraden. De leraar en leerlingen delen hun werk op Edmodo. Via deze app kunnen de leraar en leerlingen digitale materialen plaatsen. Zo kan er materiaal met elkaar gedeeld worden en kan het materiaal beoordeeld worden door de leerkracht. De leerkracht treedt in de les op als coach. Er kan ook gedifferentieerd worden. Voor snelle leerlingen zijn er extra oefeningen beschikbaar op de website <http://droomfabriek.webs.com>. Zwakkere leerlingen kunnen meer uitleg vinden over de theorie die in de lessen behandeld wordt.

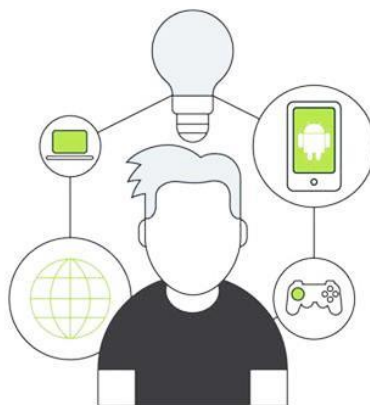
Prototype 3: financieel plan

- Gebruikte tablettoepassing: app Pollaris Office (Excel en PowerPoint) en app Dropbox.
- Lesopzet: leerlingen leren op een moderne manier een financieel plan/investeringsplan opstellen. In de bedrijfswereld wordt dit al langer toegepast. Tijdens de lessen hanteren de leerlingen de app Pollaris Office waarbij ze gebruik maken van een Excel-variant. Zo leren ze niet alleen de vakinhouden, maar zijn ze ook bezig met het bereiken van verschillende voeten en vakoverschrijdende eindtermen. In de app is het ook mogelijk om te communiceren via een discussieforum, zo kunnen de leerlingen vragen stellen aan elkaar maar ook feedback vragen aan de leerkracht.

3.1 Doelgroep

Uit recent onderzoek⁶ is gebleken dat onze doelgroep (leerlingen tussen de 12 en 18 jaar) behoren tot de zogenaamde "Online Media Masters".

De doelgroep wordt vooral gelinkt aan de jonge leeftijd. Ze worden geboren in een digitaal tijdperk. De leerlingen zijn omnidigitaal, in die zin dat ze heel veel digitale media consumeren op een heel gevarieerde manier. Hun beperkte financiële middelen zet hen er echter toe aan om keuzes te maken. Zo kiezen ze voor een beperkt aantal schermen. De laptop speelt een centrale rol, de tablet wordt steeds populairder. Ook voor de media die ze consumeren, gaan ze bewust op zoek naar de goedkoopste of gratis alternatieven. Ten opzichte van oudere generaties vertonen ze een eerder lage consumptie van traditionele of analoge media, maar scoren ze des te hoger op het vlak van digitale media consumptie.

⁶ Onderzoeksresultaten van het onderzoek Digimeter in opdracht van iMinds: VANHAELEWYN, B, PAUWELS, G, MAES, M, DE MAREZ, L, digimeter 2014, internet, september 2014, (geraadpleegd op 2015-02-10 via <http://www.iminds.be/nl/inzicht-in-digitale-technologie/digimeter>)

3.2 21st Century Skills

⁷Net zoals de technologie evolueert zijn de jongeren ook geëvolueerd. De aanpak die leerkrachten moeten handteren is niet meer dezelfde als de aanpak van een aantal jaren terug. Met de start van de 21ste eeuw is er ook een digitaal tijdperk begonnen. Een tijdperk waarin onze leerlingen hun competenties op een andere manier gaan verwerven. En dit allemaal in een digitale wereld die steeds verder evolueert.

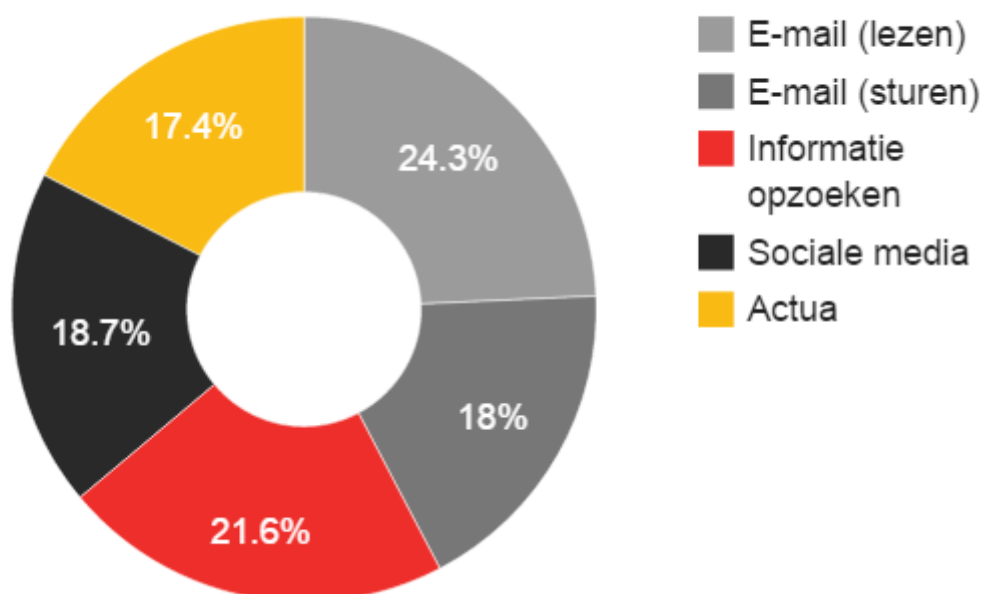
⁸Uit diverse onderzoeken waaronder Kennisnet, Europa en de OESO blijken dat de skills die van belang zijn in de 21ste eeuw onder te verdelen zijn in 3 gebieden:

1. Competenties leren en innovatie
2. Burgerschaps- en beroepscompetenties
3. Digitale geletterdheid

Belangrijke skills binnen deze 3 gebieden zijn:

- ICT-vaardig;
- Communiceren;
- Creativiteit;
- Kritische ingesteldheid;
- Samenwerken;
- Probleemoplossend denken en handelen (ook zelfsturing);
- Sociale en culturele vaardigheden (ook burgerschap);

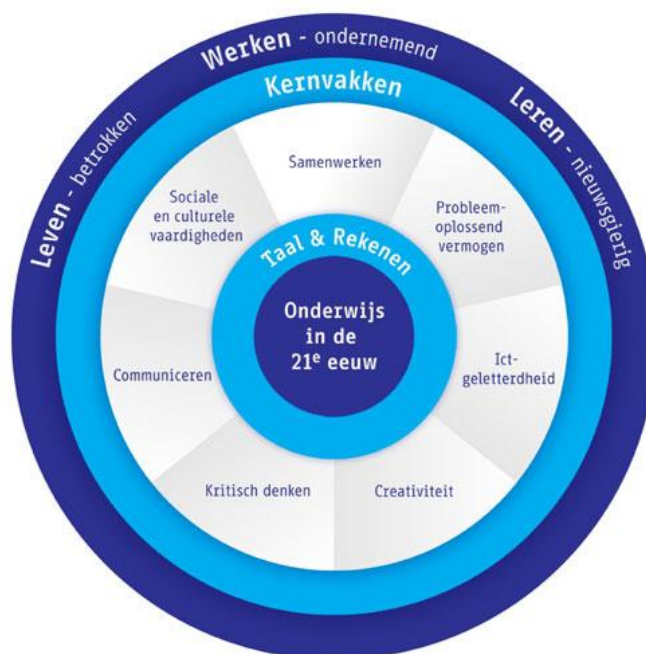
De meest populaire activiteiten op een tablet sluiten goed aan met de belangrijke 21ste century skills.

⁷ VANDENHOUDT, K, HUSTINX, W, implementatiegids tablets in het onderwijs #tablio

⁸ Bron: <http://d20innovation.d20blogs.org/2012/11/03/assessing-21st-century-skills>

De jongeren zijn al zelfstandig bezig met het verwerven van deze skills. Het is nu aan ons als leerkrachten om deze skills verder te verdiepen en ervoor te zorgen dat leerlingen deze skills effectief gaan beheersen. Daarom moeten deze 21ste century skills geïntegreerd worden in het huidige curriculum.

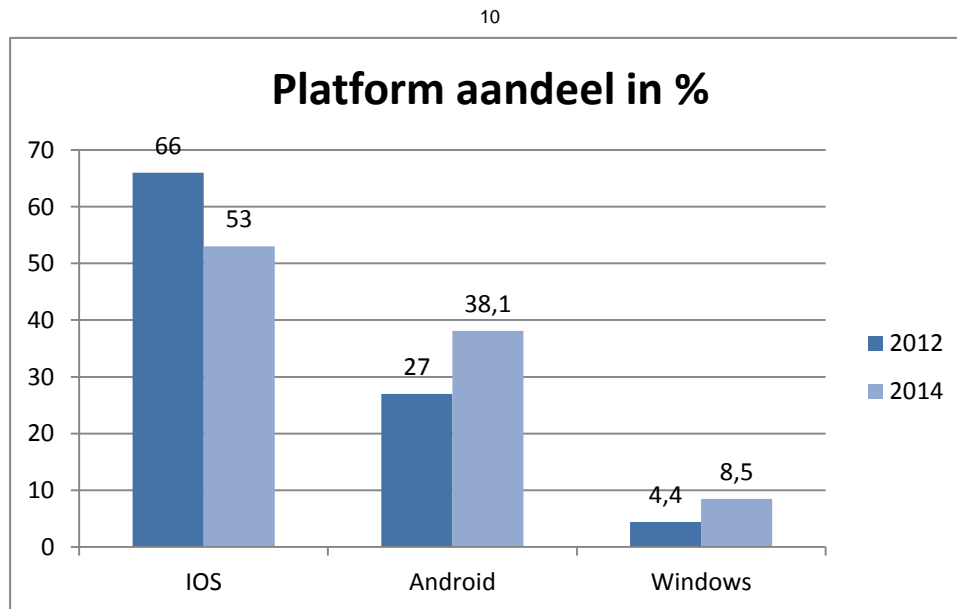

9

⁹ Bron: <http://www.kennisnet.nl/themas/21st-century-skills/>

3.3 Hardware/software

Vandaag de dag zijn er drie grote platformen van elkaar te onderscheiden: IOS, Android en Windows. In de grafiek hieronder zie je de verschuiving die de laatste jaren plaats vond. Het tot voor kort onklopbare Appel (IOS) krijgt de laatste jaren klappen van Android en Windows.

De bevolking van Vlaanderen kiest steeds slimmer, prijs/kwaliteit wordt steeds belangrijker. Vandaar dat bovenstaande verschuiving tot stand kon komen. Het is aan de scholen zelf om het gepaste platform te kiezen, wij sommen van elk platform de voor- en nadelen op.

1 IOS: Besturingssysteem voor iPad;

- Voordelen:
 - de iPad is ideaal voor het afspelen van HD omdat de iPad snel is;
 - de iPad is compact en het gewicht is licht;
 - de iPad heeft veel toepassingsmogelijkheden. Dat komt omdat de Apple iPad zich met Apps uit de App Store individueel laat configureren;
 - de accu van de iPad blijft lang opgeladen.
- Nadelen:
 - helaas is de geheugencapaciteit van de iPad beperkt;
 - de iPad heeft geen toetsenbord;
 - de iPad kan nog niet meerdere applicaties gelijktijdig uitvoeren, dus kan je geen gebruik maken van multitasking;
 - geen mogelijkheid om randapparatuur te verbinden.

¹⁰ Onderzoeksresultaten van het onderzoek Digimeter in opdracht van iMinds: VANHAELEWYN, B, PAUWELS, G, MAES, M, DE MAREZ, L, [digimeter 2014](#), internet, september 2014, (geraadpleegd op 2015-02-10 via <http://www.iminds.be/nl/inzicht-in-digitale-technologie/digimeter>)

2 Android: besturingssysteem voor Samsung, Nexus, Asus, Sony, ...;

- Voordelen:
 - groot aanbod aan toestellen;
 - opensource;
 - snel groeiend besturingssysteem;
 - mogelijkheid om randapparatuur te verbinden;
 - gekoppeld aan de meest voorkomende Google-diensten, dit wordt door sommige ook als nadeel gezien.
- Nadelen:
 - veel niet bruikbare apps in de play store;
 - beveiligingsrisico's;
 - veel verschil in prijzen;
 - bediening niet altijd overzichtelijk.

3 Windows: besturingssysteem voor Microsoft Surface, Nokia, ...;

- Voordelen:
 - makkelijke bediening;
 - unieke 'tegel' lay-out;
 - toestel in verschillende formaten en prijzen;
 - integratie met Microsoft software.
- Nadelen:
 - interface niet aanpasbaar;
 - veelgebruikte apps niet beschikbaar.

Omdat elke school een andere visie heeft en dus de nadruk op verschillende kenmerken legt, hebben wij met het ontwerpen van onze prototypes rekening gehouden met het principe van platform onafhankelijk werken. Wij hebben in elk prototype dus gebruik gemaakt van apps die zowel op IOS, Android en Windows toestellen werken.

Illustratie:

4 Voeten

Eén van de grote pluspunten van het werken met tablets in het onderwijs is het realiseren van de vakoverschrijdende eindtermen. De eindtermen die met onze prototypes gerealiseerd worden, vindt u hier onder terug.

Sinds 1 september 2007 heeft de Vlaamse Overheid de ICT-diamant in het leven geroepen. Dit zijn de tien eindtermen en ontwikkelingsdoelen ICT voor het basisonderwijs en de 1e graad van het secundair onderwijs. De drie onderwijsnetten in Vlaanderen (OVSG, POV en VVKSO) hanteren de ICT-diamant als basis voor hun ICT-beleid op school. Deze tien eindtermen zijn tevens de vakoverschrijdende eindtermen ICT voor de 1e graad secundair onderwijs A- en B-stroom, en BUSO OV3. Wij werken aan acht van deze tien eindtermen in onze prototypes.

- ICT

De leerlingen:

- 1 de leerlingen hebben een positieve houding tegenover ICT en zijn bereid ICT te gebruiken om hen te ondersteunen bij het leren;
- 2 de leerlingen gebruiken ICT op een veilige, verantwoorde en doelmatige manier;
- 3 de leerlingen kunnen zelfstandig oefenen in een door ICT ondersteunde leeromgeving;
- 4 de leerlingen kunnen ICT gebruiken om eigen ideeën creatief vorm te geven;
- 5 de leerlingen kunnen met behulp van ICT digitale informatie opzoeken, verwerken en bewaren;
- 6 de leerlingen kunnen ICT gebruiken bij het voorstellen van informatie aan anderen;
- 7 de leerlingen kunnen ICT gebruiken om op een veilige, verantwoorde en doelmatige manier te communiceren.
- 8 de leerlingen kunnen afhankelijk van het te bereiken doel adequaat kiezen uit verschillende ICT-toepassingen.

In 2010 heeft de overheid nieuwe vak overschrijdende eindtermen (voeten@2010) bekend gemaakt. Ze maken een onderscheid tussen leren leren, contexten en de gemeenschappelijke stam. In onze prototypes realiseren we vooral voeten die te maken hebben met de gemeenschappelijke stam. Daarnaast realiseren we binnen context 4 en 6 ook voeten. Hieronder vindt u een volledig overzicht van de voeten die worden bereikt binnen onze prototypes.

- Context 4: Omgeving en duurzame ontwikkeling

3 zoeken naar mogelijkheden om zelf duurzaam gebruik te maken van ruimte, grondstoffen, goederen, energie en vervoermiddelen;

4 zoeken naar duurzame oplossingen om de lokale en globale leefomgeving te beïnvloeden en te verbeteren.

- Context 6 : Socio-economische samenleving

4 hebben bij het kopen van goederen en het gebruiken van diensten zowel oog voor prijs-kwaliteit en duurzame ontwikkeling als voor de rechten van de consument;

7 kunnen het eigen budget en de persoonlijke administratie beheren;

- Gemeenschappelijke stam

(communicatief vermogen)

1 brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in praktijk;

(creativiteit)

2 kunnen originele ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitvoeren;

(empathie)

5 houden rekening met de situatie, opvattingen en emoties van anderen;

(kritisch denken)

11 kunnen gegevens, handelwijzen en redeneringen ter discussie stellen aan de hand van relevante criteria;

(mediawijsheid)

14 gaan alert om met media;

15 participeren doordacht via de media aan de publieke ruimte;

(open en constructieve houding)

16 houden rekening met ontwikkelingen bij zichzelf en bij anderen, in samenleving en wereld;

17 toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten;

(respect)

18 gedragen zich respectvol;

(samenwerken)

19 dragen actief bij tot het realiseren van gemeenschappelijke doelen;

(verantwoordelijkheid)

20 nemen verantwoordelijkheid op voor het eigen handelen, in relaties met anderen en in de samenleving;

(zelfredzaamheid)

24 maken gebruik van de gepaste kanalen om hun vragen, problemen, ideeën of meningen kenbaar te maken;

(zorgzaamheid)

26 gaan om met verscheidenheid;

5 Prototype 1: tablets op verkoopdagen

5.1 Inhoud

De iPad is in deze tijd een krachtig medium, het trekt mensen aan, het motiveert mensen en het levert tijdswinst op. In de bedrijfswereld geldt: “time is money”! In het tweede jaar van de derde graad simuleren de studenten vaak de bedrijfswereld enerzijds met een mini-onderneming of anderzijds met een virtueel kantoor. De iPad kan voor verschillende doeleinden ingezet worden op verkoopdagen. Zo kan je een bestelbon van een firma invullen, afdrukken en via e-mail versturen. Ook maak je meteen een professionele indruk door je digitale catalogus tentoon te stellen met behulp van een iPad. Zo wint het bedrijf aan naamsbekendheid en populariteit.

5.2 Didactische fiche

Naam
Prototype 1: iPad op verkoopdagen. iPad inzetten als verkoopmiddel tijdens verkoopdagen, beurzen, ... (mini-onderneming, virtueel kantoor, ...).
Beschrijving
De iPad kan voor verschillende doeleinden ingezet worden op verkoopdagen. Zo kan je een bestelbon van een firma invullen, afdrukken en via e-mail versturen. Ook maak je meteen een professionele indruk door je digitale catalogus tentoon te stellen met behulp van een iPad. De leerlingen kunnen hun (potentiële) klanten ook vragen om de Facebookpagina van hun bedrijf te liken. Zo wint het bedrijf aan naamsbekendheid en populariteit. Er bestaan heel veel applicaties waarmee jij en je leerlingen aan de slag kunnen.
Doel
<p>Kennis:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ de leerlingen kunnen de formules van de factuurberekening toepassen in Numbers en MsExcel; (ICT 3) ▪ de leerlingen kunnen de productspecificaties opsommen. <p>Vaardigheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ de leerlingen kunnen zelfstandig een digitale bestelbon correct en volledig invullen (ICT 3); ▪ de leerlingen kunnen de technische en kwalitatieve eigenschappen van de producten tijdens een verkoopsgesprek vlot verwoorden; ▪ de leerlingen kunnen de verschillende producten uitleggen (GS 1); ▪ de leerlingen kunnen de bestelbon doormailen; ▪ de leerlingen kunnen eenvoudige wiskundige berekeningen maken; ▪ de leerlingen kunnen de bestelbon afdrukken; ▪ de leerlingen kunnen een gepast taalregister hanteren; ▪ de leerlingen kunnen een professioneel verkoopsgesprek voeren (GS 24); ▪ de leerlingen kunnen meer uitleg geven over de producten en de catalogus van hun leerbedrijf; ▪ de leerlingen kunnen vlot de app iBooks gebruiken (ICT 7); ▪ de leerlingen kunnen efficiënt de app Numbers gebruiken; ▪ de leerlingen kunnen de app Facebook gebruiken (GS 14); ▪ de leerlingen kunnen zelfstandig verbinding maken met het netwerk; ▪ de leerlingen kunnen op een professionele manier met elkaar en met de potentiële kopers omgaan (ICT 8 en GS 1);

- de leerlingen kunnen kritisch omgaan met cijfers (GS 11).

Attitudes:

- de leerlingen zijn bereid en enthousiast om gebruik te maken van nieuwe technologieën;
- de leerlingen zijn bereid om de klant/gast met respect te behandelen (GS 18);
- de leerlingen zijn bereid om op een professionele manier te werken (GS 20);
- de leerlingen zijn bereid om het gepast taalregister te hanteren;
- de leerlingen zijn bereid om de tablet en de infrastructuur van de school met respect te behandelen;
- de leerling zijn bereid de documenten correct en volledig in te vullen.

Beginsituatie

Inhoudelijk

De leerlingen kunnen met de apps iBooks, Numbers en Facebook vlot overweg. Ze kunnen een boek openen in de app iBooks en kunnen in dit boek bladeren. De leerlingen kunnen mensen begeleiden met het inloggen en afmelden op Facebook. Ook de bestelbon kunnen zij correct en volledig invullen. Ze letten erop dat ze het juiste volgnummer aan het document geven. De leerlingen kunnen door gebruik te maken van het netwerk, de nodige documenten doormailen en afdrukken. De leerlingen kunnen verbinding maken met het lokale wifi-netwerk. De leerlingen zorgen ervoor dat elke tablet voorzien is van de apps iBooks, Numbers en Facebook.

Organisatorisch

De leerlingen krijgen elk een eigen tablet waarvoor ze verantwoordelijk zijn.

Wat is er vooraf nodig:

- iPads opladen;
- internet verbinding iPad controleren;
- emailadres waarmee gemaïld wordt instellen (via mail iPad);
- netwerk iPad en printer (al dan niet via internet);
- voldoende papier (beginnummer bestelbon niet vergeten);
- inkt printer;
- facebook op iPad (onmiddellijk Facebookpagina openen);
- iBooks (via Dropbox catalogus delen en openen op iPad of via een QR-code);
- numbers installeren (via Dropbox bestelbon delen en openen op iPad of via een QR-code).

Benodigdheden

De benodigdheden zijn:

- tablet;
- draadloos netwerk (printer, internet);
- digitale catalogus;
- digitale bestelbon;
- digitale factuur;
- de app 'Facebook';
- de app 'Numbers';
- de app 'iBooks';
- printer met voldoende papier en inkt;
- mailaccount.

Activiteit v/d leraar

De leerkracht zorgt dat de leerlingen kunnen deelnemen aan de beurs/verkoopdag door middel van volgende taken af te ronden:

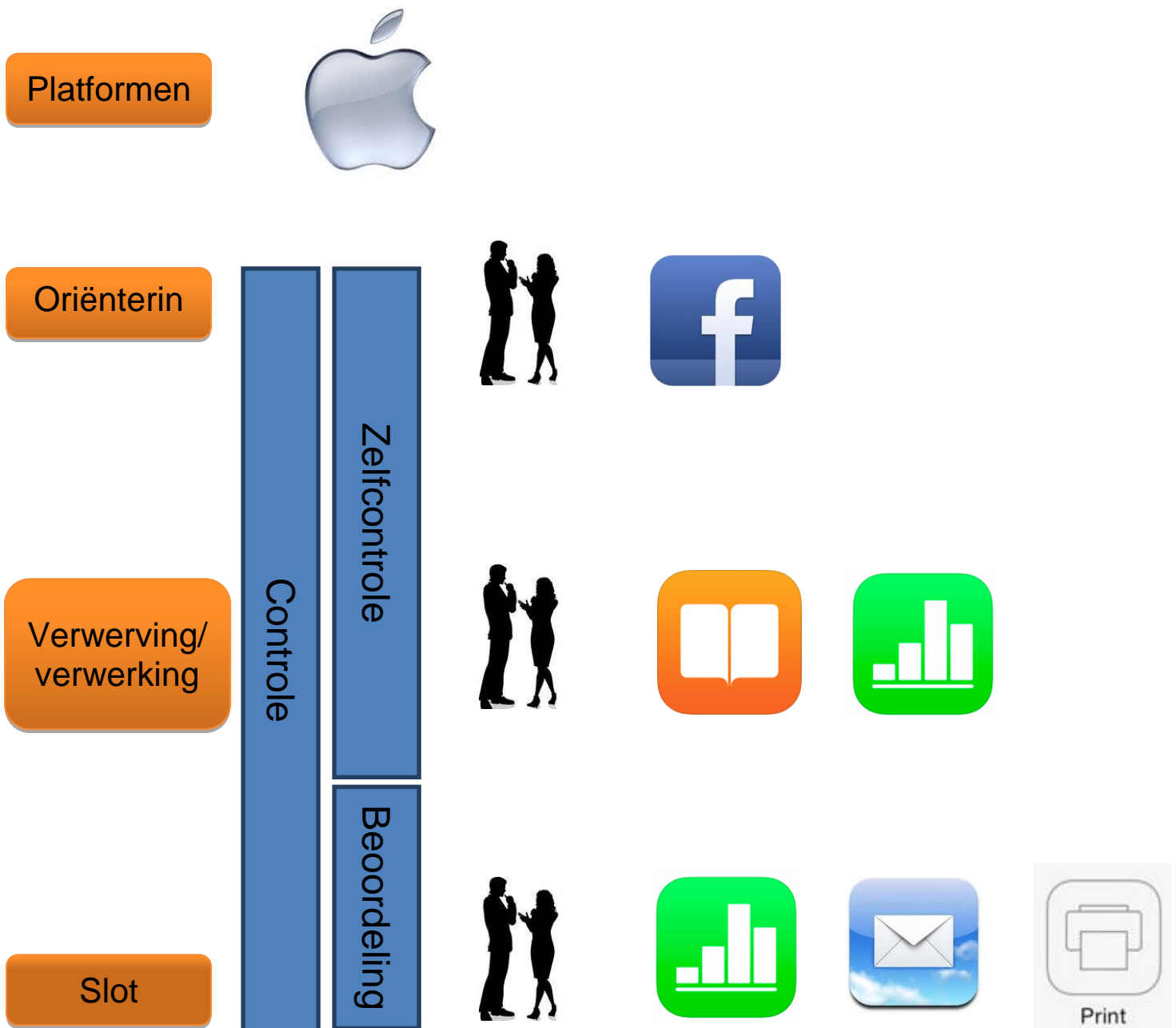
- voldoende opgeladen iPads voor de leerlingen;
- zorgen dat de apps Numbers, iBooks en Facebook op de tablet geïnstalleerd zijn;
- printer met voldoende papier en inkt;
- internet,
- netwerk om te kunnen printen (indien nodig).

Doelgroep

Dit prototype kan gebruikt worden door volgende doelgroepen:

Leerlingen die in de derde graad secundair onderwijs zitten. ASO/TSO/BSO al deze niveaus kunnen gebruik maken van dit prototype als ze binnen een project werken aan klantvriendelijkheid, verkooptechnieken, enz. bekende projecten zijn: projecten van Vlajo (minionderneming), oefenbedrijven, stage, enz.

5.3 Didactisch kader

5.4 Bestanden

5.4.1 Bestelformulier

Work it easy

Hogeschool PXL
 Vlindersstraat 5 - 3500 HASSELT (BE)
 t | 0032 11 23 87 61 f | 0032 11 23 88 20
 RPR HASSELT VAT-BE-0707.225.317

IBAN BE07 022-5633221-66 BIC/SWIFT: COFBEBPD

Code: BE01WIT
 w | www.work-it-easy.be
 e | be01wit@pf.cofep.be

Bestelformulier

Bestelbonnr		Klanten Informatie :	
		Bedrijf	
		Code bedrijf	
Datum		Naam klant	
		Adres	
Oefenfirma	<input type="text"/>	Postcode + gemeente	
Persoonlijk	<input type="text"/>	Btw nummer	
Bezoeker	<input type="text"/>	messecard	

Omschrijving	Aantal	Prijs/Stuk	Prijs

Subtotaal	€ 0,00
- Korting	### € 0,00
Nettobedrag	€ 0,00
vervoerskosten	
Maatstaf van Heffing	€ 0,00
BTW-bedrag (21%)	€ 0,00
Totaal te betalen	€ 0,00

Verkoper:	<input type="text"/>
-----------	----------------------

Oefenfirma, dit document buiten uw administratie houden. Noch brieven, noch documenten, onder welke vorm dan ook hier weergegeven kunnen de geadresseerde noch de afzender juridisch binden.

Work-it-Easy is een oefenfirma van de lerarenopleiding van de hogeschool PXL.

5.4.2 Factuur

Hogeschool PXL
 Vildersstraat 5 - 3500 HASSELT (BE)
 t | 0032 11 23 87 61 f | 0032 11 23 88 20
 RPR HASSELT VAT-BE-0707.225.317
 IBAN BE07 022-5633221-66 BIC/SWIFT: COFBBEP0
 Code: BE01WIT
[w | www.work-it-easy.be](http://www.work-it-easy.be)
[e | be01wit@pf.cofep.be](mailto:be01wit@pf.cofep.be)

factuur			
Bestelbon nr	0	Klanten informatie :	
		Bedrijf	0
factuur datum		Code bedrijf	0
Vervaldag		Naam klant	0
		Adres	0
Oefenfrima		Postcode + gemeente	0
Persoonlijk		Btw nummer	0
Bezoeker		messecard	0

Description	Number	Price/piece	Price
0	0		
0			
0			
0			
0			

Subtotal	€ 0,00
- Reduce 10,0%	€ 0,00
Total	€ 0,00
vervoerskosten	
Maatstaf van Heffing	€ 0,00
BTW-bedrag (21%)	€ 0,00
Totaal te betalen	€ 0,00

Gelieve bij de betaling het factuurnummer te vermelden.

Oefenfrima, dit document buiten uw administratie houden. Noch brieven, noch documenten, onder welke vorm dan ook hier weergegeven kunnen de geadresseerde noch de afzender juridisch binden.
 Work-It-Easy is een oefenfrima van de lerarenopleiding van de hogeschool PXL.

5.4.3 Leveringsbon

Hogeschool PXL
 Vildersstraat 5 - 3500 HASSELT (BE)
 t | 0032 11 23 87 61 f | 0032 11 23 88 20
 RPR HASSELT VAT-BE-0707.225.317
 IBAN BE07 022-5633221-66 BIC/SWIFT: COFBBEPO
 Code: BE01WIT
[w | www.work-it-easy.be](http://www.work-it-easy.be)
[e | be01wit@pf.cofep.be](mailto:be01wit@pf.cofep.be)

Leveringsbon			
Leveringsbon nr	0	Klanten informatie :	
		Bedrijf	0
Bestelbon nr	0	Code bedrijf	0
		Naam klant	0
Datum	1/01/1904	Adres	0
		Postcode + gemeente	0
		Btw nummer	0
		messecard	0
Description	Number		
0	0		
0			
0			
0			
0			
0			
0			
#VERW!	#VERW!		
<p>Oefenfirma, dit document buiten uw administratie houden. Noch brieven, noch documenten, onder welke vorm dan ook hier weergegeven kunnen de geadresseerde noch de afzender juridisch binden.</p> <p>Work-It-Easy is een oefenfirma van de lerarenopleiding van de hogeschool PXL</p>			

5.5 Leerplandoelstellingen

Leerplan vvkso : LICAP – BRUSSEL D/2004/0279/073

- 2 Verkoop:
 - 2.3 de orderbevestiging maken;
 - 2.5 het klantenbestand bijhouden;
 - 2.7 catalogi aanmaken.

- 3 Boekhouding:
 - 3.1 facturen en creditnota's aanmaken;
 - 3.2 betalingen doen.

- 4 Aankoop
 - 4.1 bestellingen registreren in de administratie;
 - 4.2 bestellingen plaatsen en opvolgen;
 - 4.3 inkoopkaarten bijhouden;
 - 4.4 het verloop van de ontvangst orderbevestiging goederen en factuur controleren.

Leerplan ovsg : O/2/2013/355

16 De taken van een administratief inkoopmedewerker kunnen zijn:

- verschillende inkoopkanalen raadplegen;
- werken volgens het inkoopproces van de onderneming;
- het aangeboden assortiment beoordelen;
- een voorstel formuleren voor de samenstelling van het assortiment;
- een voorstel formuleren voor het te voeren prijsbeleid;
- een bestelling bij een leverancier plaatsen;
- een inkooporder volgens voorgeschreven procedures invullen, doorgeven, bevestigen en annuleren;
- bestelformulieren, ontvangstbonnen en facturen onderling en met het contract vergelijken en daarover rapporteren.

24 Opmaken van facturen.

6 Prototype 2: De Droomfabriek

6.1 Inhoud

Op vakantie gaan is altijd een populair onderwerp. Als we dit thema dan gaan doorlopen a.d.h.v. een digitale leer- en werkomgeving waarin leerlingen zelfstandig werken rond onderzoeksvaardigheden kan de motivatie niet meer stuk. Om het project vlot uit te voeren, kan er gebruik gemaakt worden van tablets. Het is een project waar zowel de leerkracht als de leerlingen heel veel vrijheid hebben. In deze les kan er individueel gewerkt worden of er kan gewerkt worden via een groepswerk. De leerkracht treedt op als coach.

6.2 Didactische fiche

Naam
Prototype 2: Onderzoeksvaardigheden - De droomfabriek
Beschrijving
Dit prototype omvat een digitale leer- en werkomgeving waarin leerlingen zelfstandig werken rond onderzoeksvaardigheden. Om het project vlot uit te voeren, kan er gebruik gemaakt worden van tablets. Het is een project waar zowel de leerkracht als de leerlingen heel veel vrijheid hebben. In deze les kan er individueel gewerkt worden of er kan gewerkt worden via een groepswerk. De leerkracht treedt op als coach.
Doel en aanpak
Het doel is om leerlingen op een interactieve manier te laten werken rond onderzoeksvaardigheden. Doelstellingen: Kennis: <ul style="list-style-type: none"> ▪ de leerlingen kunnen de begrippen prijs, vraag, aanbod, consument, buitenland, participatie omschrijven; ▪ de leerlingen kunnen enkele voorbeelden van vreemde munten situeren; ▪ de leerlingen kunnen de betekenis van een behoefte omschrijven; ▪ de leerlingen kunnen de soorten vakanties opsommen; ▪ de leerlingen kunnen de betekenis van last-minutes toelichten; ▪ de leerlingen kunnen omschrijven wat een wisselkoers is; ▪ de leerlingen kunnen de afkorting USD voluit zeggen; ▪ de leerlingen kunnen omschrijven wat een tijdsverschil is; ▪ de leerlingen kunnen het verschil tussen een lagekostenmaatschappij en een lijnvlucht toelichten. Vaardigheden: <ul style="list-style-type: none"> ▪ de leerlingen kunnen aantonen via voorbeelden en/of bevraging dat mensen verschillende motieven hebben om te werken (GS 5,16 en 26); ▪ de leerlingen kunnen het begrip behoefte omschrijven; ▪ de leerlingen kunnen het begrip behoefte illustreren met voorbeelden; ▪ de leerlingen kunnen het begrip behoefte concretiseren mbv voorbeelden; ▪ de leerlingen kunnen het belang van de vrijetijdsbesteding voor de mens aantonen; ▪ de leerlingen kunnen het begrip duurzaam ondernemen toelichten (context 4: 3 en 4); ▪ de leerlingen kunnen berekeningen uitvoeren met wisselkoersen; ▪ de leerlingen kunnen een eenvoudige kostprijsberekening uitvoeren; ▪ de leerlingen kunnen voor een gegeven economisch probleem een onderzoeksvraag formuleren (eenvoudig) (GS 11); ▪ de leerlingen kunnen relevante informatie (bijvoorbeeld via het internet, via een enquête,...) verwerven (ICT 2 en 6);

- de leerlingen kunnen verkregen informatie verwerken (ICT 6);
- de leerlingen kunnen verkregen informatie interpreteren;
- de leerlingen kunnen uit de verkregen informatie besluiten trekken;
- de leerlingen kunnen kritisch denken (ICT 11);
- de leerlingen kunnen een kritische houding aannemen ten opzichte van nieuwe media (internettoepassingen, sms) (ICT 8/ GS 14));
- de leerlingen zijn bewust van de gevaren die ze op het internet kunnen tegenkomen (You Tube, chatrooms, blogs, webcam, enz.) (GS 14);
- de leerlingen kunnen bestanden uploaden in de app Edmodo;
- de leerlingen kunnen een online enquête invullen;
- de leerlingen kunnen reageren op polls, geposte documenten en enquêtes (ICT 8);
- de leerlingen kunnen videofragmenten uploaden;
- de leerlingen kunnen hun “werkboek” delen met de leerkracht en medestudenten (ICT 7);
- de leerlingen kunnen individueel aan de slag met deze onderzoeksvraag (GS 20 en 24);
- de leerlingen kunnen de juiste behoefte bij de juiste tekening plaatsen.
- de leerlingen kunnen voorbeelden geven van soorten vakanties;
- de leerlingen kunnen zelf zoektermen formuleren om zo de gewenste informatie te vinden op het internet (ICT 6);
- de leerlingen kunnen de term ‘last-minute-reis’ uitleggen;
- de leerlingen kunnen hun eigen mening geven, onderbouwen met argumenten (GS 1);
- de leerlingen kunnen hun mening onderbouwen met argumenten (GS 1 en 17);
- de leerlingen kunnen een verklaring neerschrijven over een gekozen onderwerp;
- de leerlingen kunnen de voordelen van een reisbureau opsommen;
- de leerlingen kunnen de nadelen van een reisbureau opsommen;
- de leerlingen kunnen de voordelen van een eigen reis boeken opsommen;
- de leerlingen kunnen de nadelen van een eigen reis boeken opsommen;
- de leerlingen kunnen uitleggen wat een vervuilingsgraad is;
- de leerlingen kunnen de soorten vervoersmiddelen rangschikken op de pijl van de vervuilingsgraad;
- de leerlingen kunnen tips om een reis veilig te boeken opsommen;
- de leerlingen kunnen uitleggen wat voor vliegtuigmaatschappij Ryanair is;
- de leerlingen kunnen de totaalprijs van een reis omzetten naar een andere munteenheid;
- de leerlingen kunnen via de wisselkoers bepalen hoe duur een reis is;
- de leerlingen kunnen een prijs herrekenen door middel van de wisselkoers;
- de leerlingen kunnen een cartoon interpreteren (GS 2);
- de leerlingen kunnen een cartoon uitleggen (GS 2);
- de leerlingen kunnen enkele beroepen omschrijven in de toeristische sector;
- de leerlingen kunnen de veiligheidsregels in een vliegtuig opnoemen;
- de leerlingen kunnen informatie op het internet opzoeken;
- de leerlingen kunnen een jobomschrijving uitleggen;
- de leerlingen kunnen een groepsindeling maken (GS 20);
- de leerlingen kunnen een reisbestemming kiezen;
- de leerlingen kunnen hun reisbestemming aanduiden op een blinde wereldkaart;
- de leerlingen kunnen België situeren op een blinde wereldkaart;
- de leerlingen kunnen verschillende soorten reizen opsommen;
- de leerlingen kunnen artikels in de actualiteit zoeken (ICT 1 en 6);
- de leerlingen kunnen het tijdsverschil berekenen;
- de leerlingen kunnen de afstand tussen België en hun bestemming berekenen;
- de leerlingen kunnen de reissnelheid berekenen;
- de leerlingen kunnen bezienswaardigheden opzoeken op hun bestemming;
- de leerlingen kunnen een kostennota maken (context 6: 7);
- de leerlingen kunnen prijzen vergelijken (context 6: 4);
- de leerlingen kunnen de munteenheid van hun bestemming opzoeken;
- de leerlingen kunnen de wisselkoers toepassen;

- de leerlingen kunnen een presentatie in Prezi maken (ICT 5 en 7).

Attitudes:

- de leerlingen zijn bereid op een eerlijke manier samen te werken (taakverdeling) (GS 19);
- de leerlingen zijn bereid om het materiaal met respect te behandelen (GS 18);
- de leerlingen zijn bereid om individueel te werken (GS 20 en 24);
- de leerlingen zijn bereid om actief deel te nemen aan de les;
- de leerlingen zijn bereid om hun eigen mening te geven (GS 5 en 17);
- de leerlingen zijn bereid om de getallen volgens de juiste NBN-normen te noteren;
- de leerlingen zijn bereid om een actieve rol op te nemen in het groepswerk (GS 19);
- de leerlingen zijn bereid hun klasgenoten eerlijk te beoordelen.

Benodigheden

- tablet;
- de apps:
 - Edmodo (een app waarin leerkracht en leerlingen kunnen samenwerken en bestanden met elkaar kunnen uitwisselen);
 - Prezi (een app om presentaties te maken);
 - Foxit PDF (een app waarmee je PDF-bestanden kan openen);
 - Camera.
- een stabiele internetverbinding;
- een Edmodo-account (leerkrachtenaccount + leerlingenaccounts).

Beginsituatie

Inhoudelijk

Geen specifieke kennis vereist.

Organisatorisch

In de meest ideale situatie, hebben de leerlingen elk een (opgeladen) tablet voorzien van een camera.

Deze tablet moet over een werkende (stabiele) internetverbinding kunnen beschikken en de volgende apps moeten geïnstalleerd zijn;

- een app om in groep samen te werken aan een project. Edmodo zorgt voor een veilige en gemakkelijke manier om inhoud te delen, opdrachten te maken en de resultaten te bekijken (app Edmodo);
- een app om PDF-documenten te openen en te lezen (app Foxit PDF) ;
- een app om leuke presentaties op je tablet te maken (app Prezi).

Activiteit v/d leraar

De leraar heeft in dit project een begeleidende rol. De leerkracht treedt op als coach.

Voor de aanvang van de les, zorgt de leerkracht voor:

- opgeladen tablets;
- geïnstalleerd apps;
- alle leerlingen uitnodigen in Edmodo;
- de boekjes opladen in Edmodo.

De leraar zorgt ervoor dat alle leerlingen het juiste project op hun app 'Edmodo' hebben staan. De leraar controleert of de leerlingen ook effectief de opdrachten juist invullen en posten in de app 'Edmodo'. De leerkracht heeft verschillende mogelijkheden om dit project uit te werken, via BZL, klassikaal, individuele opdracht, groepswerk, hoekenwerk etc. Dit project staat open voor de creativiteit van de leerkracht en de leerling.

De leraar zorgt voor een stabiele internetverbinding in de klas waardoor de leerlingen vlot aan dit project kunnen werken.

Activiteit v/d leerlingen**1 Aanmaken Edmodo-account**

De leerlingen openen de app 'Edmodo'. Zij dienen zich te registreren. De leerlingen kiezen voor 'sign up as a student'. Ze vullen de groepcode in die de leerkracht bij zijn registratie heeft ontvangen. De leerlingen vullen hun eigen naam in bij de username (VoornaamAchternaam) en kiezen zelf een paswoord (lengte: meer dan vier karakters). Vervolgens vullen zij de rest van de gegevens in (email, voornaam, achternaam). Er wordt een aanvraag verstuurd naar de leerkracht. De leerkracht moet nu alle leerlingen toegang geven. Geschatte tijdsduur: 5 minuten

→ instructiefilmpje beschikbaar op de website droomfabriek.webs.com

2 Aanmaken account app Prezi (Boekje 'Ga je mee op reis?')

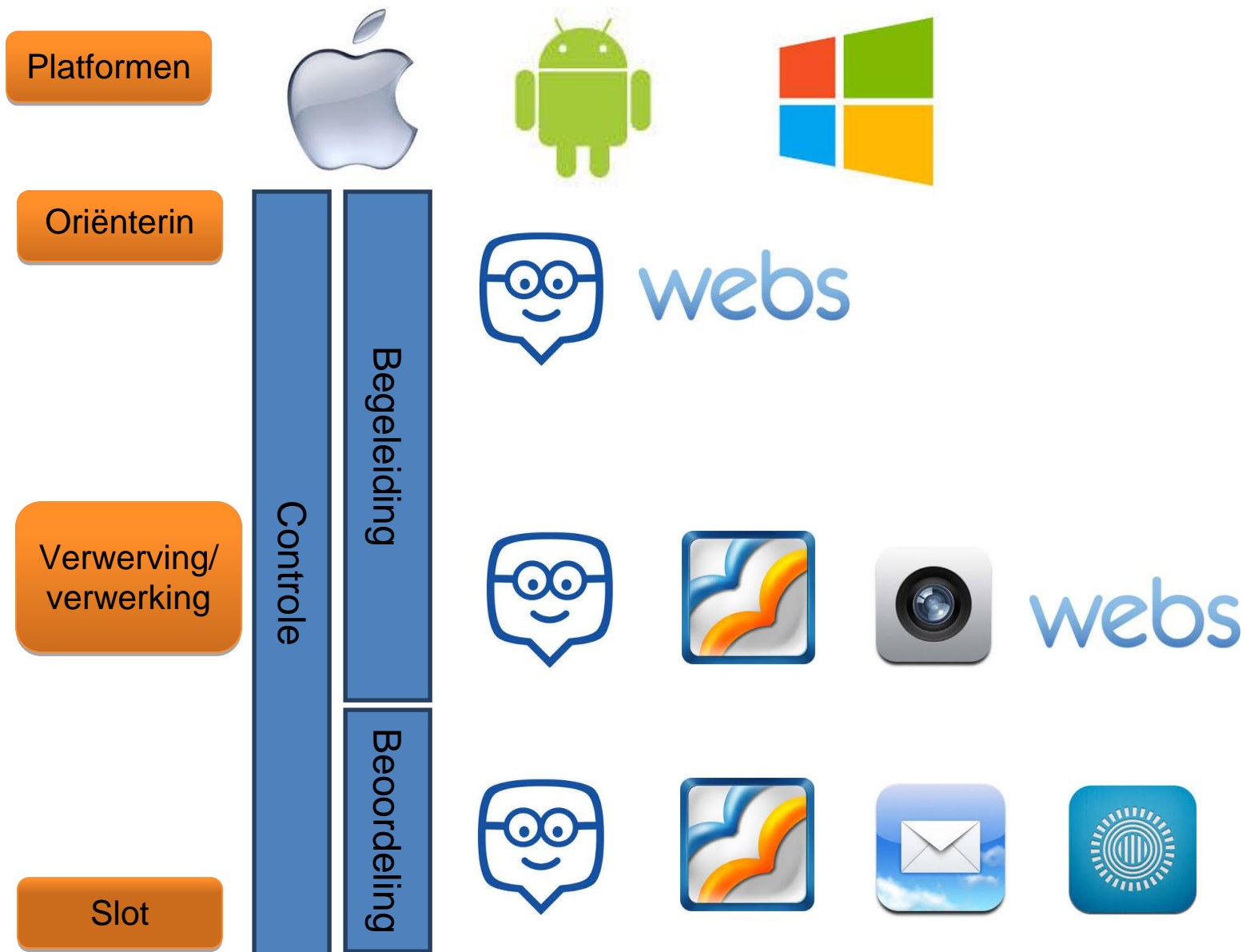
De leerlingen openen de app Prezi en creëren een Prezi-account.

→ instructiefilmpje beschikbaar op de website droomfabriek.webs.com

De leerlingen werken alleen of in groep aan de opdracht. De leerlingen vullen met behulp van de tablet het project in. De leerlingen slepen, typen tekst, voegen afbeeldingen in, maken video's en foto's enz. De leerlingen kunnen zelf bepalen hoe de structuur van hun werkboek er gaat uitzien. De leerlingen posten na elke les alles in de app 'Edmodo' en reageren op de opdrachten van de medeleerlingen.

Er kan gedifferentieerd worden. Voor snelle leerlingen zijn er extra oefeningen beschikbaar op de website droomfabriek.webs.com. Zwakkere leerlingen kunnen meer uitleg vinden over de theorie die in de boekjes behandeld wordt.

6.3 Didactisch kader

6.4 Leerplandoelstellingen

Leerplan vvkso : LICAP – BRUSSEL D/2006/0279/015

- SEI 2 Aan de hand van voorbeelden aantonen hoe en waarom mensen zich gaan organiseren. De thema's participatie, solidariteit, mobiliteit, milieu en inkomsten en uitgaven moeten worden behandeld gespreid over ten minstens twee items te kiezen uit: school, gemeente, België, Europa en de wereld. Het is belangrijk dat leerlingen deze thema's herkennen in verschillende geledingen van de samenleving, dat ze gelijkenissen en verschilpunten kunnen aanduiden bij de realisatie op verschillende niveaus en de betekenis voor de samenleving als geheel kunnen verwoorden.
- SEI 3 De eenduidige betekenis van de volgende begrippen kennen en correct gebruiken: gedrag, groep, **behoefte**, **uitgavenpatroon**, keuze, **prijs**, **vraag**, **aanbod**, inkomen, media, consument, bedrijf, gezin, overheid, **buitenland**, **participatie**, solidariteit en begroting.

Leerplan GO!: 2006/001

- Het begrip behoefte omschrijven en de behoeften opdelen en illustreren met voorbeelden (individueel – collectief, primair – luxe);
- Aantonen via voorbeelden en / of bevraging dat mensen verschillende motieven hebben om te werken;
- Enkele voorbeelden van vreemde munten situeren;
- 6 Minimum twee van de bovenstaande subitems moeten behandeld worden via een eenvoudig onderzoek (voorbeeld 1.1.1; 1.1.2; 1.1.5.1; 2.2.1 ...) voor een gegeven economisch probleem een onderzoeksvraag formuleren (eenvoudig); relevante informatie (bijvoorbeeld via het internet, via een enquête...) verwerven; de verkregen informatie verwerken via tabellen en / of grafieken; uit de verkregen informatie besluiten trekken.

6.5 Uitgewerkt leerboek

6.5.1 Onderzoeksvraag 1

De droomfabriek

Inleiding

In dit thema ga je vijf verschillende onderzoeksvragen behandelen. Je gaat kennis maken met de verschillende soorten reizen, kosten die verbonden zijn met reizen, verschillende soorten beroepen, tijdzones en ga zo maar verder. Bij de laatste onderzoeksvraag werken jullie in groep, al de theorie die jullie in de voorbije tablet lessen hebben geleerd gaan jullie moeten omzetten naar de praktijk. Samen met jouw team organiseer je een reis!

In elke onderzoeksvraag komen ook de “helpers” aan bod. Dit zijn figuren die jullie wegwijzen in het thema. Hieronder zie je ze allemaal op een rijtje.

Op onderzoek! Je gaat informatie opzoeken op het internet.

De redding is nabij! Je krijgt extra informatie over de leerinhoud.

Lezen en kijken! De leerinhouden worden gekoppeld aan actualiteit.

Rekenen maar! Je krijgt een oefening waar je wiskundige skills getest worden.

Aan het werk! Nu is het aan jou, probeer de opdracht tot een goed einde te brengen.

Waar ga je op reis?

Op verkenning!

1. Naar welke landen ben jij al op vakantie geweest?

2. Wat doe jij tijdens die vakantie?

Ieder persoon gaat om andere redenen op vakantie, om uit te rusten, te werken, mensen te ontmoeten, nieuwe mensen te leren kennen en ga zo maar door. Elk persoon heeft dus andere behoeften, de reisbureaus trachten daarop in te spelen. Je ontdekt jouw droomreis en – bestemming aan de hand van dit thema!

Voor iedere behoefte een reis

1. Verbind de juiste behoeftes met de juiste foto's! Let op, er zijn meerdere keuzes mogelijk.

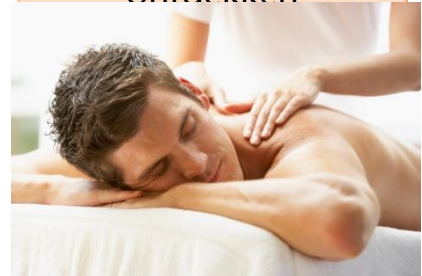
Nieuwe mensen ontmoeten

Ontspanning

Verplaatsing voor het werk

Andere culturen ontdekken

Schrijf volgende voorbeelden onder de juiste foto's.

Actieve vakantie

Wintersportreis

Ecotoerisme

Handelsmissie

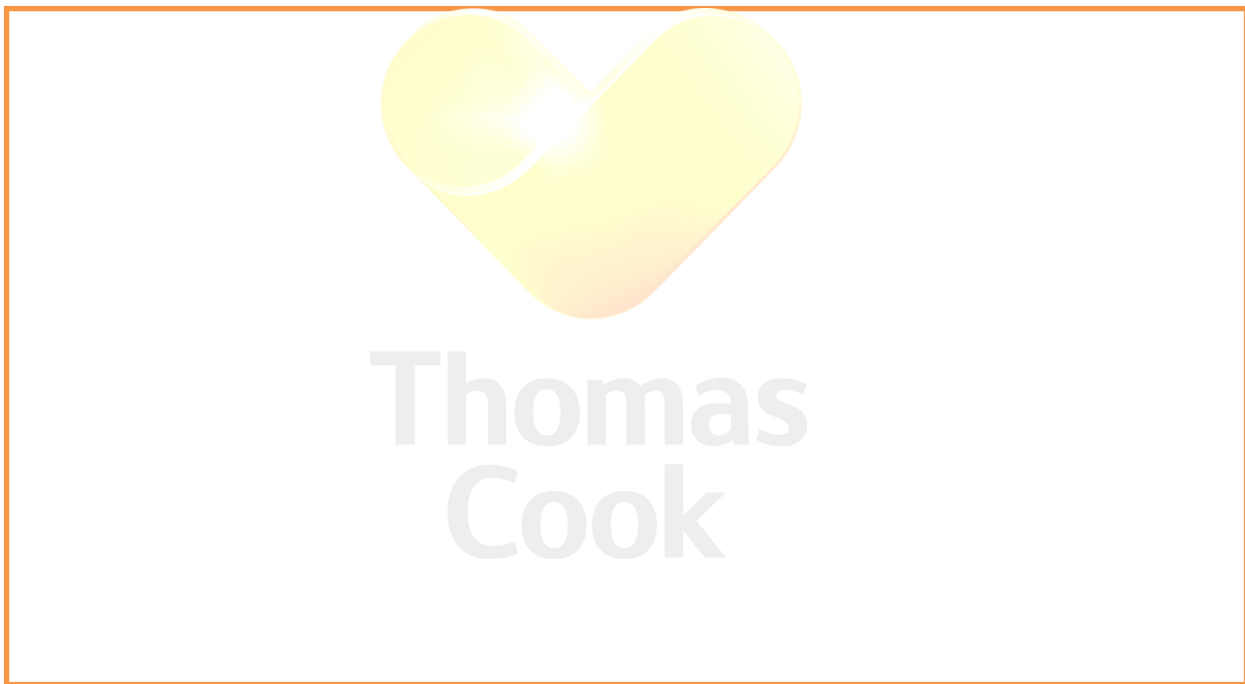
Citytrip

Zakenreis

Strandvakantie

Cultuurreis

5. Klik op onderstaande afbeelding. Welke soort reizen biedt Thomas Cook aan?

Wat wil 'Last-Minutes' zeggen?

A large, empty rectangular box with an orange border, intended for the student to write their answer to the question above.

Verwerking

1. Stel jouw droomvakantie samen!

1.1 Aan welke behoefte moet jouw reis voldoen?

1.2 Welke soort vakantie verkies je?

1.3 Wat wil je zeker doen tijdens je vakantie?

1.4 Ga op zoek naar jouw ideale reis! Kijk daarvoor op onderstaande afbeelding. Kopieer de hyperlink hieronder. Verklaar kort waarom je deze reis gekozen hebt!

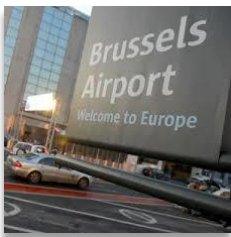
Link:

Verklaring

Bron: Heremans, C, e.a. Economix sei, Kapellen, 2011, Pelckmans

6.5.2 Onderzoeksvraag 2

Hoe reis je?

Op verkenning!

3. Ben je zelf al eens op reis geweest?

Ja Nee

4. Hoe heb jij of je ouders deze reis geboekt?

De gepaste partner

We zitten in een digitaal tijdperk. De tijd waar iedereen een reisbureau nodig had om een reis te boeken is al lang voorbij. Tegenwoordig boekt iedereen zijn reis online, slechts de minderheid boekt nog via een reisbureau.

testaankoop.be

1. Vul onderstaand schema in, je mag gebruik maken van het internet. (tip: Test-aankoop)

Reisbureau		Zelf boeken	
Voordelen	Nadelen	Voordelen	Nadelen

Het milieu

Hoe ga je op reis? Met het vliegtuig, met de auto of kies je voor de hogesnelheidstrein? Dat laatste is in ieder geval het milieu vriendelijkst. Op een lange afstand stoot een auto met twee personen en een caravan bijna drie keer zoveel broeikasgassen uit als het vliegtuig.

1. Plaats de volgende vervoermiddelen op de juiste plaats in de pijl van de vervuilingsgraad.

2. Ga jij milieubewust op vakantie?

Ja Nee

Verklaar:

Verwerking!

1. Ga per twee op zoek naar vijf tips om een reis veilig te boeken op het internet.

2. Zoek het aantal reizigers die dit jaar via Brussels Airport gevlogen hebben.

3. Lees onderstaand artikel en bekijk het fragment door op de afbeelding te klikken.

De komst van Ryanair naar Brussels Airport boezemt Brussels Airlines geen angst in. "Ryanair is al twaalf jaar onze concurrent. Voor het eerst zal dat gebeuren op een 'level playing field'", zegt woordvoerder Geert Sciot. "Wij gaan het verschil maken in onze service."

"Ryanair komt nu op een luchthaven terecht waar ze niet bevoordeeld wordt. In Zaventem moet ze 26 euro luchthaventaks betalen in plaats van de 3 euro in Charleroi", zegt Sciot.

Bovendien maakte de aankondiging van Ryanair een nieuwe dynamiek los bij Brussels Airlines. "In de markt van de prijsgevoelige passagiers zullen we met elkaar in concurrentie treden. Maar onze troef is dat wij een all-in service kunnen bieden aan de klant, in tegenstelling tot Ryanair", zegt Sciot. "We werken trouwens samen met de Belgische reiswereld. Alle citytrips die worden geboekt bij de touroperators blijven bij ons."

Daarom panikeert Sciot niet. "Een nieuwe maatschappij betekent niet noodzakelijk een stofzuiger. Ook in Zaventem kregen we al te maken met concurrentie van EasyJet en daar houden we ook goed stand", besluit Sciot.

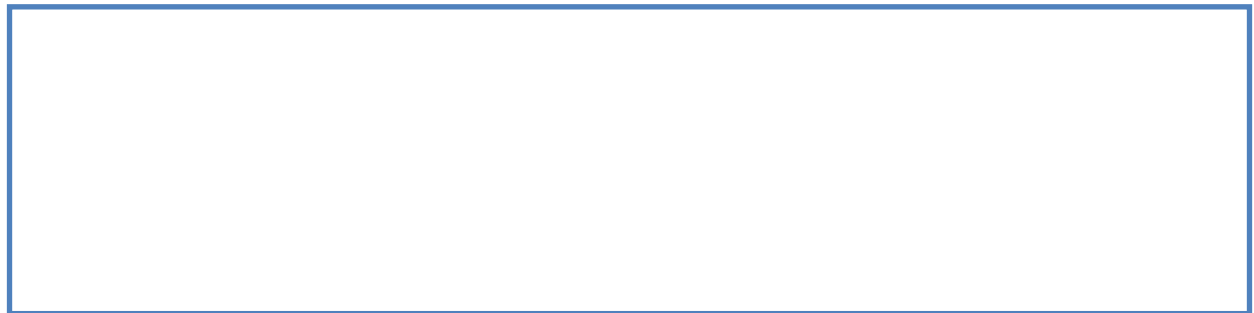

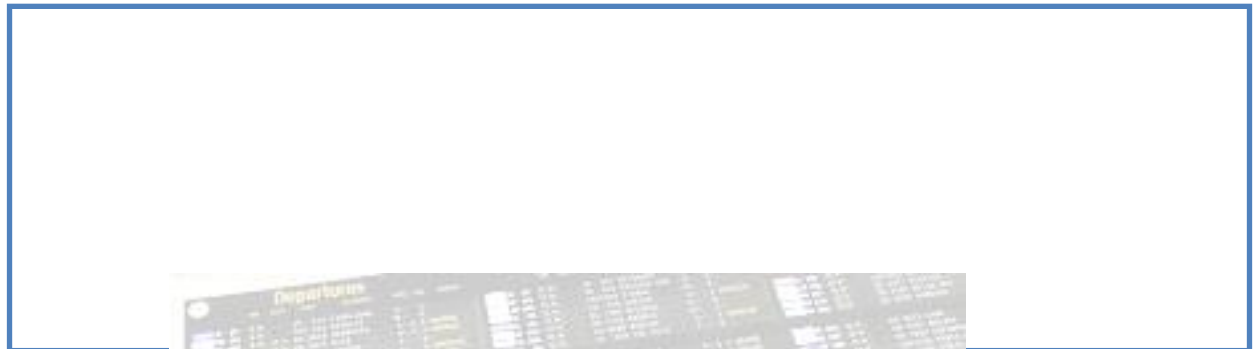
3.1 Wat voor vliegtuigmaatschappij is Ryanair?

3.2 Wat bedoelt Sciot met “Een nieuwe maatschappij betekent niet noodzakelijk een stofzuiger”.

3.3 Gaat dit invloed hebben op de reizigers op Brussels Airport?

Bron: Heremans, C, e.a. Economix sei, Kapellen, 2011, Pelckmans

6.5.3 Onderzoeksvraag 3

Hoeveel kost je reis?

Op verkenning!

1. Ben je al in een reisbureau geweest?

Ja Nee

2. Kost een reis van het reisbureau meer dan elders?

Ja Nee

Het reisbureau

Wie een reis boekt via het reisbureau is 'ouderwets'.

Tegenwoordig worden de meeste reizen via het internet geboekt. Natuurlijk spaar je dan heel wat kosten uit en kan je dat geld investeren in een leuke uitstap op reis!

Pieter heeft zijn hart verloren aan de VS en na talloze reizen beslist hij een eigen reisbureau te starten. Zijn reisbureau

NewYorkTours zal zich hoofdzakelijk richten op mensen die dat ietsje meer willen beleven in de VS. Dus geen autotochten van west- naar oostkust, maar cursussen diepzeeduiken, trektochten te paard en het ontdekken van vergeten hoekjes in New York en andere steden. De reis duurt 20 dagen.

Hij krijgt via internet mails van de eerste geïnteresseerden en dé grote vraag is natuurlijk de kostprijs voor al dat moois. Pieter beslist voorlopig één reisformule aan te bieden. Vliegtickets heen en terug met enkele tussenlandingen kosten in het hoogseizoen

al gauw \$ 2000,00 per persoon. Omdat hij voor groepen boekt, krijgt hij 5 % korting van de vliegtuigmaatschappij.

Gedurende vier dagen doen de reizigers een trektocht te paard, dit kost \$ 100,00 per persoon. Omdat het onmogelijk is om je in de drukke steden met de auto te verplaatsen, maakt Pieter gebruik van taxi's en metro's. Gedurende de reis schat hij de kosten hiervan op \$ 145,00 per reiziger. In de reizen geldt de formule 'all-in', dus alle

maaltijden zijn inbegrepen in de prijs. Voor maaltijden en dranken aan tafel in plaatselijke restaurantjes rekent hij \$ 550,00 per reiziger aan. De cursus diepzeeduiken voor beginners en het nodige materiaal kosten \$ 450,00 per cursist.

Hij biedt ook een annulatieverzekering aan van 4,00 % van de totale kostprijs per reiziger, bovenop de totale prijs. Deze is niet verplicht, maar het is toch verstandig ze te nemen.

Uiteraard organiseert Pieter dit niet gratis. Hij rekent een winstmarge van 8 % op de kostprijs aan.

Verwerking!

1. Bereken de prijs die Pieter zal vragen voor deze buitengewone trip naar de VS per persoon met annulatieverzekering. Maak je berekening in de onderstaande overzichtelijke tabel.

Soort kost	Berekening bedrag (in USD)
Totaal kosten	
Totaal prijs	
Totaal	

2. De totale kostprijs is berekend in dollar, maar je betaalt in euro. Hoeveel is de prijs in euro? Ga op het internet op zoek naar de wisselkoers. Een wisselkoers geeft de juiste verhouding weer tussen twee verschillende munten. Hier wordt de prijs van 1 dollar uitgedrukt in euro.

Op / / 20.....: 1 USD = €
 De reis zal € kosten

Bron: Heremans, C, e.a. Economix sei, Kapellen, 2011, Pelckmans

6.5.4 Onderzoeksvraag 4

Voor ieder een job in de reissector?

Op verkenning!

3. Wil jij ooit in de reissector werken?

Ja Nee

4. Wat is de best betaalde job in de reissector volgens jou?

5. Ben jij al ooit in contact gekomen met deze personen?

Ja Nee

Waar?

Reizend personeel

Als je een reis gaat boeken in het reisbureau, wanneer je iets wilt drinken tijdens je vlucht, bij het inchecken op de vlieghaven, ...

Overall kom je personeel tegen dat in de reissector werkt. Klaar om te reizen?!

Het leven van een stewardess - of steward - is tegenwoordig heel wat minder glamoureuus dan advertenties uit de jaren 60 doen uitschijnen. Volgens een studie van de Amerikaanse jobsite CareerCast is het namelijk de slechtste baan binnen de reissector. Reizen, luxe en leuke uniformpjes spreken misschien tot de verbeelding, maar de job van stewards en stewardessen is zwaarder dan je denkt. CareerCast maakte voor een 2013 opnieuw een ranking van 200 jobs, van goed naar slecht, en het vliegtuigpersoneel kwam op de 191ste plaats terecht. Daarmee scoort de baan het slechtst van de volledige toeristische industrie. De oorzaak van de lage score is te zoeken in stress, een laag loon en een inkrimping van het aantal banen. Andere functies binnen de reis- en toerismesector die het niet al te best deden, zijn die van ober (plaats 185), veiligheidspersoneel op de luchthaven (170), hotelmanagers (159) en buschauffeurs (157).

Bron: Het nieuwsblad

1. Omschrijf de job stewardess – of steward.

2. Waarom word het tot de slechte job binnen de reissector beschouwd?

Soorten beroepen

1. Bekijk de onderstaande foto's. Schrijf in het kader het juiste beroep bij de juiste foto.

Let op, achter sommige foto's zit er een link naar een filmpje of krantenartikel. Bekijk deze ook door op de foto te klikken!

1	2	3	4

5	6	7

Wanneer je op vakantie gaat met het vliegtuig wordt er gezegd dat je met het meest veilige vervoersmiddel op reis bent.

Natuurlijk zijn er ook veiligheidsregels in het vliegtuig. Bekijk onderstaand filmfragment door op de foto te klikken!

Verwerking!

Je hebt al kennis gemaakt met enkele jobs. Denk even goed na en noteer hieronder tot welke job jij je het meest voelt aangesproken. Leg ook kort uit waarom.

1. Ga nu op het internet op zoek naar een vacature voor jouw gekozen job. *Tip: kijk hiervoor op de site www.vdab.be*

2. Plak de link in het onderstaande kader. Leg in het kort uit wat deze job precies inhoudt.

3. Geef vier woorden die je niet goed begrijpt in de gekozen vacature. Noteer deze hieronder en zoek de verklaring op het internet.

	Woord	Betekenis
1		
2		
3		
4		

6.5.5 Onderzoeksvraag 5

Ga je mee op reis?

Opdracht!

De klas wordt opgedeeld in groepen van drie leerlingen. Noteer hier de naam van je medeleerlingen.

- 1.
- 2.
- 3.

Info:

Ieder groepslid is verantwoordelijk voor een bepaald aspect van jullie werk. Het is tijd om jullie crew te verdelen.

Piloot	Brengt informatie mee en zoekt op.	
Host/ Hostess	Schrijft of typt de gevonden gegevens uit, voegt deze samen en maakt een presentatie; meldt problemen.	
Steward/ Stewardess	Houdt de timing en taakverdeling in het oog. Controleert het eindresultaat, lost problemen op.	

Verzin een naam voor jullie reismaatschappij:

De bestemming van jullie reis

New York

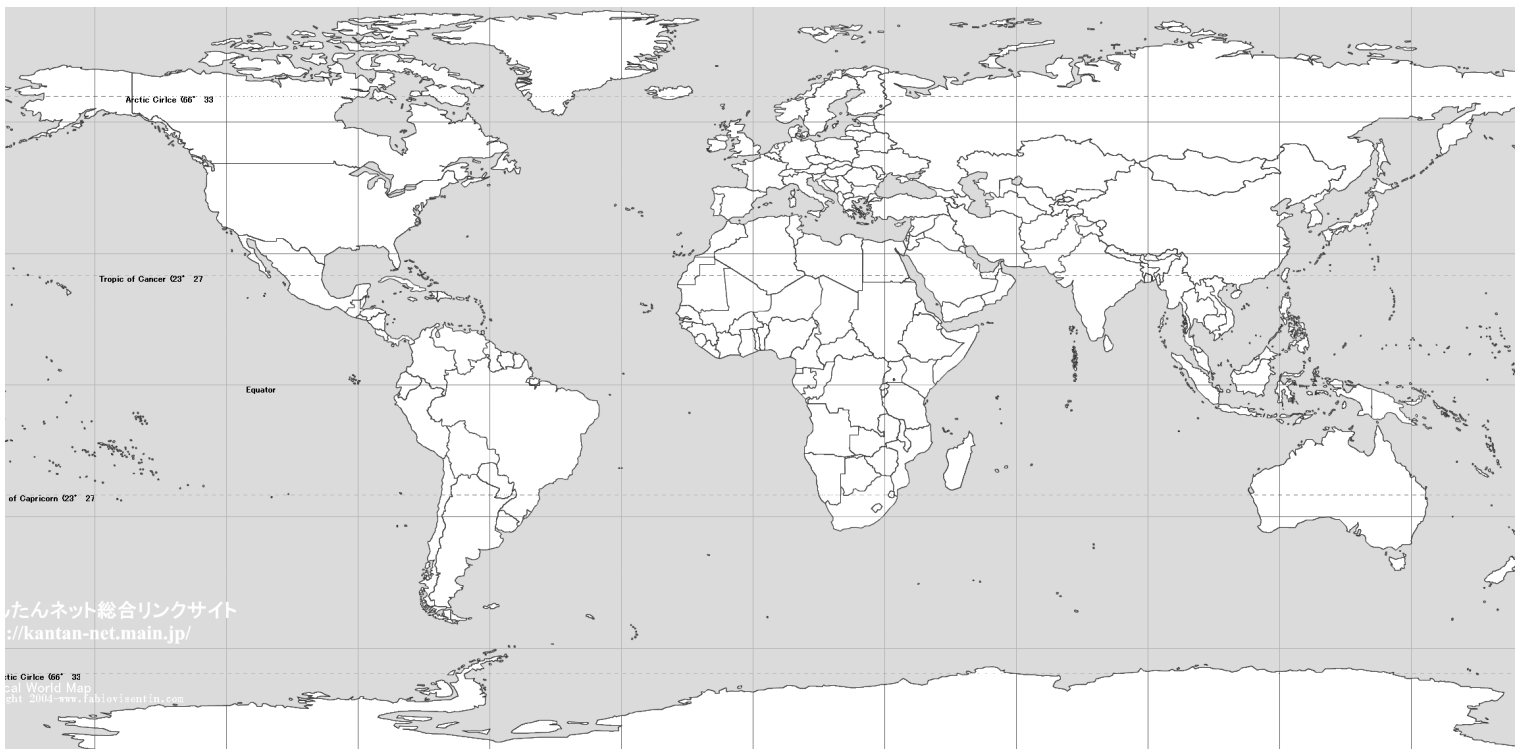
Parijs

Londen

Peking

1. Situeer België en jullie bestemming op onderstaande wereldkaart.

2. Ga op zoek naar vijf weetjes over de bestemming.

3. Welke soorten reis kan je maken in dit land/stad.

4. Zoek een recent artikel dat jullie stad in de spotlight bracht (positief of negatief). Kopieer de link hieronder.

5. Wat is het tijdverschil tussen jullie locatie en België? Klik op de afbeelding om het tijdverschil te berekenen.

Hoe reizen jullie?

Vliegtuig (Lijnvlucht)

Hogesnelheidstrein (Eurostar)

Vliegtuig (Lagekostenmaatschappij)

Hogesnelheidstrein (Thalys)

1. Wat is de afstand van België tot jullie bestemming?

2. Bereken jullie reissnelheid door de verhouding te nemen tussen de afgelegde kilometers en de reisduur. De gemiddelde reisduur vanuit Brussel vinden jullie hieronder terug.

- New York = 6 uur en 35 minuten
- Londen = 2 uur en 45 minuten
- Parijs = 3 uur
- Peking = 10 uur en 30 minuten

Leertip

Te berekenen: 12 000 km en 20 uur 45 minuten reistijd
 Om de verhouding tussen de afgelegde kilometers en de reisduur te berekenen, moet je gelijke waarden gebruiken. Daarom zet je 20 uur en 45 minuten om naar:

	Uren	Minuten
Omrekenen naar gelijke waarde	1 uur = 60 minuten dus 45 min = 45/60 van een uur = ¾ van een uur = 0,75 Dus 20 + 0,75 = 20,75 uren	20 uur = 20 x 60 = 1200 minuten 1200 + 45 = 1245 minuten
Berekenen reissnelheid	12000 km : 20,75 uur = 578,31 km/u	1245 min -> 12000 km 1min -> 9,64 km 60 min -> 578,31 km/u

Berekening:

3. Ga op zoek naar een bezienswaardigheid in jullie stad en geef er uitleg bij.

De kostprijs van jullie reis

Jullie verblijven 14 dagen in:

- Een jeugdherberg
- Een camping
- Een drie sterren hotel
- Een vakantiehuis

1. Bereken de kostprijs voor volgende data. Onderaan vinden jullie verschillende reisagentschappen.

20 november	Reisagentschap
Transportkosten	
Verblijfskosten	
Totaal	
17 juli	Reisagentschap
Transportkosten	
Verblijfskosten	
Totaal	

SUNJETS

vacansoleil
Camping Holidays

hostelbookers.com
Great Hostels. Free Booking. No Worries.

Belvilla

Als je buiten Europa op vakantie gaat, moet je met de wisselkoers rekening houden. Dit kan in jouw voordeel spelen maar ook in je nadeel. Daarom kan je best thuis de wisselkoers berekenen zodat je voor geen verrassingen komt te staan.

2. Hoeveel krijgen jullie voor 250,00 euro in de plaatselijke munt?

Munteenheid:

Wisselkoers:

1,00 euro =

250,00 euro =

Presentatie

Jullie presenteren jullie maatschappij en bestemming op: Jullie zijn er nu helemaal klaar voor, de eerste reis is piek fijn in orde. Nu is het aan jullie om klanten te lokken want zonder klanten is er geen reis. Het eerste wat jullie als kersverse maatschappij moeten doen is een inleidend filmpje maken om jullie zelf voor te stellen. Zoals een piloot de passagiers verwelkomt aan boord van het vliegtuig. Daarna gaan jullie heel de reis presenteren a.d.h.v. een Prezi presentatie.

1. Filmpje

-
- Verwelkoming aan boord.

2. Prezi

-
- Algemene info
 - Afstand en de snelheid
 - Verblijf
 - Bezienswaardigheden
 - Kostprijs
 - ...

Beoordeling

Nu is het tijd om jezelf en de andere maatschappijen te beoordelen. Wees eerlijk en correct!

Groep:

Opmerkingen:

Aantal sterren:

Zou jij mee op deze reis gaan?

Groep:

Opmerkingen:

Aantal sterren:

Zou jij mee op deze reis gaan?

Groep:

Opmerkingen:

Aantal sterren:

Zou jij mee op deze reis gaan?

6.6 Modulesite

6.6.1 Opzet

Om te kunnen differentiëren binnen het project hebben we een modulesite uitgewerkt. Op deze site vinden zowel de leerkracht als de leerling informatie. Ze vinden informatie over de werking van de verschillende apps die ze moeten gebruiken en extra informatie over onderwerpen die in de lessen worden aangehaald. Het belangrijkste is dat de leerlingen deze site zelfstandig kunnen ontdekken, voor de snelle leerlingen zijn er ook extra oefeningen voorzien op de site, oefeningen die een extra uitdaging bieden voor de leerlingen.

De Droomfabriek

Ieder persoon gaat om andere redenen op vakantie: om uit te rusten, te werken, mensen te ontmoeten, nieuwe mensen te leren kennen en ga zo maar door. Elk persoon heeft dus andere behoeften, de reisbureaus trachten daarop in te spelen.

Je ontdekt jouw droomreis en – bestemming aan de hand van De Droomfabriek!

Op deze site krijg je meer uitleg over enkele thema's. Er zijn ook extra oefeningen gemaakt voor de leerlingen die sneller klaar zijn met het thema of die nog extra willen oefenen!

Veel plezier!

Bekijk de extra oefeningen via onderstaande knoppen! Klik op de knop en je komt uit op de pagina met de extra oefeningen of uitleg! Veel plezier!

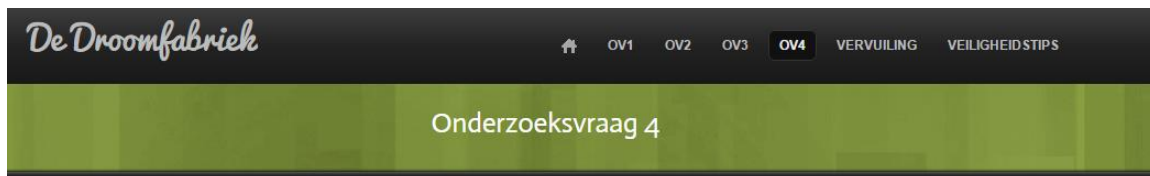
OV1
OV2
OV3
OV4
Vervuiling

Ter beschikking op de modulesite:

- leerlingen:
 - extra oefeningen OV1;
 - extra oefeningen OV2;
 - extra oefeningen OV3;
 - extra oefeningen OV4;
 - extra informatie rond het thema vervuiling;
 - extra informatie rond over veiligheidstips;
- leerkrachten:
 - instructievideo Edmodo;
 - instructievideo Prezi.

6.6.2 Sreenshots modulesite

6.6.2.1 Extra oefeningen OV4

4. Voor iedereen een job in de reissector?

Als je een reis gaat boeken in het reisbureau, wanneer je iets wilt drinken tijdens je vlucht, bij het inchecken op de vlieghaven, ... Overall kom je personeel tegen dat in de reissector werkt. Klaar om te reizen?!

Extra oefeningen van OV4

Startpagina

6.6.2.2 Extra informatie veiligheidstips

Veiligheidstips

1. Ga niet bij de nooduitgang zitten

Ga alleen bij de nooduitgang zitten als je je hoofd koel kunt houden wanneer het mis gaat. In geval van een incident ben je verplicht om op instructies van de bemanning de nooddeur te openen en andere passagiers te assisteren bij het verlaten van het vliegtuig. Je springt dus niet als eerste in de slurf, maar als laatste.

2. Check de zwarte lijst van de EU

Steeds meer landen stellen een zwarte lijst samen of maken deze openbaar. Op die zwarte lijst staan maatschappijen die niet meer welkom zijn. De Europese lidstaten hebben gezamenlijk zo'n lijst samengesteld. De luchtvaartmaatschappijen op die lijst zijn doomed: ze halen het noodzakelijke veiligheidsniveau niet.

3. Vlieg niet nationaal in dubieuze landen

Niet alle landen hanteren dezelfde richtlijnen aangaande de veiligheid van passagiers. Een vliegtuig moet in het ene land eerder aan de ketting dan in het andere land. Wat dubieus is en wat niet vind je sowieso op de zwarte lijst. Maar je kunt ook googelen op trefwoorden als 'land' en 'veilig vliegen' en je kunt informeren naar recente vliegervaringen op reisforums.

Startpagina

6.6.2.3 Instructievideo Edmodo en Prezi

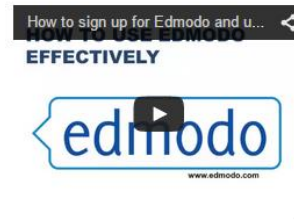
De redding is nabij! Je krijgt extra informatie over de leerinhoud.

Lezen en kijken! De leerinhouden worden gekoppeld aan actualiteit.

Rekenen maar! Je krijgt een oefening waar je wiskundige skills getest worden.

Hoe Prezi gebruiken?
Bekijk onderstaand filmpje!

6.6.3 Uitgewerkte site + extra oefeningen

6.6.3.1 Extra oefeningen OV1

Waar ga je op reis?

Extra oefeningen

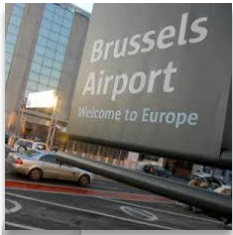
- 1) Geef bij elke soort reis drie activiteiten die tot die specifieke soort behoort. Bij een strandvakantie behoorden bevoordeeld: zonnen aan het strand, zwemmen en strandspelletjes spelen.

Actieve vakantie

Wintersportreis

Zakenreis

6.6.3.2 Extra oefeningen OV2

Hoe reis je?

Extra oefeningen

1. Wat is een lagekostenmaatschappij?

dream

2. Zoek naast Ryanair nog 5 andere lagekostenmaatschappijen.

Empty rectangular box for writing.

3. Juist of fout?

De service bij een lagekostenmaatschappij is even goed als bij een gewone maatschappij?

Empty rectangular box for writing.

6.6.3.3 Extra oefeningen OV3

Hoeveel kost je reis?

Extra oefeningen

1. Extra oefeningen op wisselkoersberekeningen.

1.1 Je hebt 270,00 euro gekregen hoeveel Yen is dit?

Op / / 20.....: € 1 = ¥.....
Ik zal ¥ kunnen uitgeven.

1.2 In Londen kost een hamburger 3 pond hoeveel euro is dit?

Op / / 20.....: £ 1 = €
De hamburger zal € kosten

1.3 Je hebt 200 Yen gewonnen in een casino, je bent op doorreis en je volgende halte is New York. Hoeveel USD heb je gewonnen?

Op / / 20.....: ¥ 1 = USD
Je hebt USD gewonnen.

6.6.3.4 Extra oefeningen OV4

Voor ieder een job in de reissector? Extra oefeningen

1. Zoek naar de job omschrijvingen van volgende beroepen. En plak de link in de kader eronder.

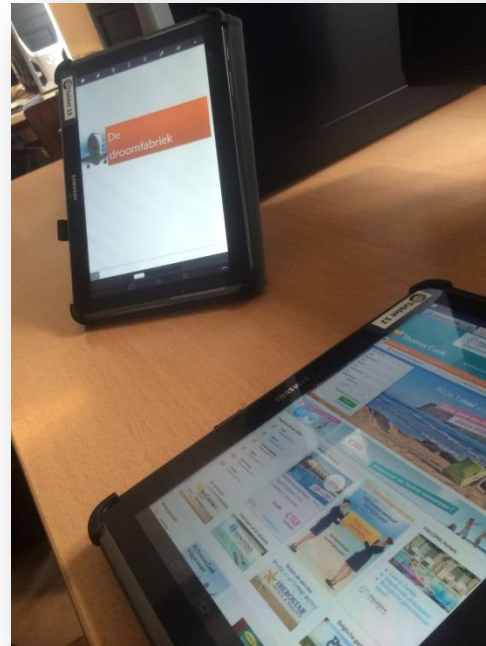
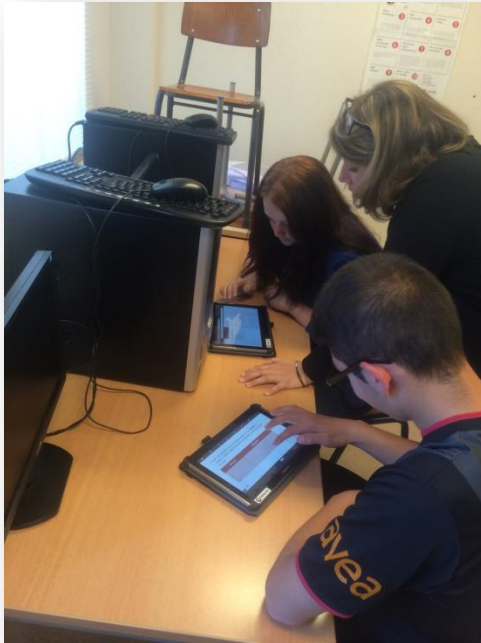
1.1 Pilot

dreamstime

1.2 Steward

1.3 bagagehandelaar

6.7 Foto's testing prototype

6.8 Evaluatie

6.8.1 Evaluatie door de leerkracht (Isabelle Neels – SFC Heusden)

1 In welke mate zijn de vooropgestelde leerdoelen bereikt door alle leerlingen?

Ik denk dat de doelstellingen behoorlijk goed bereikt zijn. Ik denk dat de leerlingen zijn thuis in deze multimedia maar toch, de leerlingen die ja totaal er nog niet mee gewerkt hebben dat die al een grote sprong hebben gemaakt de eerste lessen. En diegene die het al beetje gewoon zijn dat die toch nog wat heel wat nieuwe dingen bijgeleerd hebben, inhoudelijk wat de leerlingen behandeld hebben daar heb ik alle daar ga ik nu geen uitspraak over doen. Maar ik vond het positief. Ik ben eigenlijk zeer tevreden.

2 Hoe hoog schat je de betrokkenheid van leerlingen in?

Zeer hoog ik weet dat de leerlingen behoorlijk speels zijn en dat de leerlingen snel afgeleid zijn en dat ze elkaar ook beïnvloeden maar ik vind persoonlijk dat ze goed gewerkt hebben dat ze heel goed mee hebben gedaan dat ze toch allemaal minstens één bundel behandeld hebben, inhoudelijk ook alweer heb ik weer geen enkel idee wat ze daar allemaal van mee hebben. dus op dat vlak, maar de betrokkenheid van de leerlingen was hoog.

3 Hoe hoog schat je het welbevinden van leerlingen in?

Ze waren zeer positief, gemotiveerd en ik denk dat dat het belangrijkste is de dag van vandaag. Het is zeer moeilijk de dag van vandaag te motiveren en als je ze dan op deze manier wij als leerkrachten ze kunt motiveren dat dat eigenlijk maar een kleine ja een klein ding is om te doen.

Ik denk wel als we altijd met de tablets gaan werken dat dat minder gaat zijn. Maar beter af en toe.

Ik denk persoonlijk eerder eens om af en toe, ik ben iemand die houdt van variatie dat wil zeggen eens buiten het school gaan tot hier aan de computers te werken met de basis programma's eens met de tablets werken desnoods is met een smart Phone werken en foto's gebruiken, variatie daar ben ik voor te vinden zeker in de leerlingengroepen waarin ik sta het bvl en de handels groepen.

4 In welke mate verschilt de didactische opbouw in vergelijking met de klassieke didactische opbouw voor het bereiken van dezelfde leerdoelen?

Goh in denk in grote lijnen, basis lijn zijn hetzelfde je gaat altijd een inleiding of intro geven dat hier vandaag ook gebeurd zeker een basis intro om de leerlingen op weg te helpen, nu ik denk wel door de les heen geeft je uw leerlingen misschien iets meer vrijheid want ze hebben een toestel en ze kunnen eigenlijk alles wat ze willen zoeken, vinden, vragen kunnen ze eigenlijk allemaal met dat toestel. Dus vrijheid geeft het natuurlijk het is dan aan de leerlingen wat gaan ze met die vrijheid doen? Ze mogen er geen misbruik van maken maar ik heb wel gemerkt dat de leerlingen ze hebben per twee gezeten maar uiteindelijk moesten ze het toch zelfstandig doen dan merkt je wel dat de ene leerling wat verder is dan een andere maar dat ze eigenlijk allemaal wel zelfstandig goed gewerkt hebben.

5 Zijn er doelen of subdoelen die je met de klassieke aanpak wel bereikt en met de tabletaanpak niet?

Goh, inhoudelijk denk ik dat ik daar meer bijvragen moest voorstellen maar, je kunt natuurlijk die boekjes die jullie opgemaakt hebben altijd uitbreiden. Jullie hadden dat nu eigenlijk gebaseerd op de leerlingen van SEI. En we hebben het nu toegepast in 2 Handel en eigenlijk zijn er heel veel dingen die overeenkomstig zijn. Dus als wij voor 2 Handel een aantal zaken erbij zouden zetten dan zou het eigenlijk ook perfect passen voor de leerlingen. Nu ben ik eigenlijk de vraag een beetje uit het oog verloren. ... Ik denk het niet.

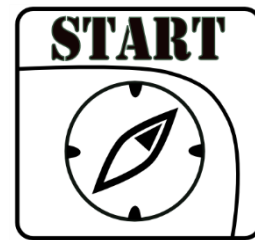
6 Zijn er doelen of subdoelen die je met de tabletaanpak wel bereikt en met de klassieke aanpak niet?

Goh ja ik ben nogal iemand die kinderen probeert kort te houden een stramien en da ge nu zo die vrijheid geeft en je merkt dan wel dat ze daar wat misbruik van maken. Daarstraks was er hier een leerling die vroeg hoe Azerbeidzjan geschreven werd. Wat dan een voordeel is bij de tablet is dat ze het zelf kunnen opzoeken. En als ze dan met de gewone aanpak dan kunnen ze dat niet opzoeken dus dat is misschien een voordeel van met de tablet te werken dat de leerlingen eigenlijk alles zelf kunnen opzoeken. Dat doen ze anders met de computer ook want ze krijgen van mij dactylo dus als zij in een tekst een woord niet kennen mogen ze naar het internet gaan en die woorden op zoeken en terug verder doen. Dus nee allee, de vrijheid dat vind ik wel, dat hebben de leerlingen wel, dat vinden ze fijner. Dat is een stap van de leerkracht die dat gewoon moet durven zetten wij zijn het nog een beetje gewoon het vaste stramien van vroeger. Ja ja het is zeker goed verlopen.

7 Hoe verliep de les op organisatorisch vlak?

Voor mij persoonlijk prima! Gisteren bij 2A07 was ik heel blij met jullie assistentie om het feit dat het de eerste les was en de klas ook zelf behoorlijk luidruchtig kan zijn maar ik denk in de toekomst nu dat ik het zelf al twee keer gedaan dat ik het wel allemaal organisatorisch alleen aan kan het zou natuurlijk wel fijner zijn, wat men ook verwacht in de leerplannen dat de leerkracht van handel en van ICT meer samen werken en zo co-teaching kunnen geven over deze onderdelen hé dat ik meer het technisch vlak uitteken en dat de leerkracht van handel meer inhoud gaat bekijken. Dus op dat vlak is voor ons toekomst gericht in onze school misschien wel een denkpuntje om aan te werken.

7 Bedrijfsbeheer: Startkompas

7.1 Inhoud

Bedrijfsbeheer is voor vele studenten een onmisbaar item in het secundair onderwijs. Het geeft de leerlingen de kans om later een eigen zaak op te starten. We hebben een omgeving ontwikkeld waarin de leerlingen op een interactieve manier aan hun visie werken. Ze kunnen makkelijk en snel ideeën opzoeken, delen, kritisch beoordelen en daarna uitwerken in de digitale omgeving.

7.2 Didactische fiche

Naam
Prototype 4: Startkompas
Beschrijving
Tijdens de lessen hanteren de leerlingen de app Pollaris Office waarbij ze gebruik maken van een Word-variant. Zo leren ze niet alleen de vakinhouden, maar zijn ze ook bezig met het bereiken van verschillende voeten en vakoverschrijdende eindtermen. In de app is het ook mogelijk om te communiceren via een discussieforum, zo kunnen de leerlingen vragen stellen aan elkaar maar ook feedback vragen aan de leerkracht.
Doel en aanpak
Het doel is om leerlingen op een interactieve, en motiverende manier een financieel plan te laten opstellen.
Doelstellingen:
<u>Kennis:</u>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ de leerlingen kunnen het begrip kernassortiment beschrijven; ▪ de leerlingen kunnen het begrip randassortiment toelichten; ▪ de leerlingen kunnen het begrip rechtsvorm uitleggen; ▪ de leerlingen kunnen minstens twee voorbeelden geven van juridische formaliteiten bij de opstart van hun onderneming; ▪ de leerlingen kunnen minstens twee soorten huurcontracten opsommen; ▪ de leerlingen kunnen het begrip huurwaarborg toelichten; ▪ de leerlingen kunnen de verplichte verzekeringen opsommen.
<u>Vaardigheden:</u>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ de leerlingen kunnen in eigen woorden motiveren waarom ze zelfstandige willen worden; ▪ de leerlingen kunnen een kritische beoordeling geven van hun persoonlijke eigenschap; ▪ de leerlingen kunnen hun schoolloopbaan in kaart brengen; ▪ de leerlingen kunnen hun eigen ervaringen binnen een sector omschrijven; ▪ de leerlingen kunnen hun doelgroep analyseren (GS 11); ▪ de leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen voor welke doelgroep ze hebben gekozen; ▪ de leerlingen kunnen met behulp van Google Maps een kaart invoegen (ICT 4 en 5); ▪ de leerlingen kunnen verantwoorden waarom een vestigingsplaats belangrijk kan zijn; ▪ de leerlingen kunnen de voor- en nadelen opsommen van een vestigingsplaats; ▪ de leerlingen kunnen op zoek gaan naar de belangrijkste concurrenten; ▪ de leerlingen kunnen een concurrentieanalyse toepassen; ▪ de leerlingen kunnen conclusies trekken uit een concurrentieanalyse; ▪ de leerlingen kunnen een SWOT-analyse toepassen op hun bedrijf; ▪ de leerlingen kunnen segmenten afbakenen in hun markt; ▪ de leerlingen kunnen de dimensies van hun assortiment toelichten;

- de leerlingen kunnen hun keuze voor een leverancier verantwoorden;
- de leerlingen kunnen een analyse maken van mogelijke klachten (GS 11);
- de leerlingen kunnen een concrete oplossing voor mogelijk klachten uitwerken;
- de leerlingen kunnen een omzetprognose berekenen (Context 6: 7);
- de leerlingen kunnen hun keuze van rechtsvorm toelichten;
- de leerlingen kunnen op zoek gaan naar de kostprijs van verschillende juridische formaliteiten;
- de leerlingen kunnen hun persoonlijke situatie in kaart brengen (burgerlijke stand);
- de leerlingen kunnen op zoek gaan naar de gevolgen bij een overlijden (erfrecht);
- de leerlingen kunnen uitleggen hoe je de continuïteit van een onderneming kan waarborgen;
- de leerlingen kunnen op zoek gaan naar de kostprijs van verschillende verzekeringen;
- de leerlingen kunnen tekst invoegen in de app 'Polarice Office';
- de leerlingen kunnen een bestand importeren in de app 'Polarice Office' via Dropbox;
- de leerlingen kunnen een bestand delen met hun leerkracht.

Attitudes:

- de leerlingen zijn bereid op een eerlijke manier samen te werken (taakverdeling) (GS 19);
- de leerlingen zijn bereid om het materiaal met respect te behandelen (GS 18);
- de leerlingen zijn bereid om individueel te werken (GS 20 en 24);
- de leerlingen zijn bereid om actief deel te nemen aan de les;
- de leerlingen zijn bereid om hun eigen mening te geven (GS 5 en 17);
- de leerlingen zijn bereid om de getallen volgens de juiste NBN-normen te noteren;
- de leerlingen zijn bereid om hun cijfers kritisch te bekijken;
- de leerlingen zijn bereid om realistische schattingen te maken;
- de leerlingen zijn bereid om doordachte keuzes te maken;
- de leerlingen zijn bereid om kritisch naar hun eigen zaak te kijken (GS 11).

Benodigheden

- tablet;
- de apps:
 - Pollaris Office (een app waarin de leerlingen hun financieel plan kunnen realiseren, waarin leerkracht en leerlingen kunnen overleggen met elkaar);
 - Internet;
- een stabiele internetverbinding;
- gedeelde Dropbox;
- een Pollaris Office account (leerkrachtenaccount + leerlingenaccounts).

Beginsituatie

Inhoudelijk

De leerlingen hebben geen inhoudelijke voorkennis. Ze starten met het uitwerken van een visie over hun mogelijke eigen zaak.

Organisatorisch

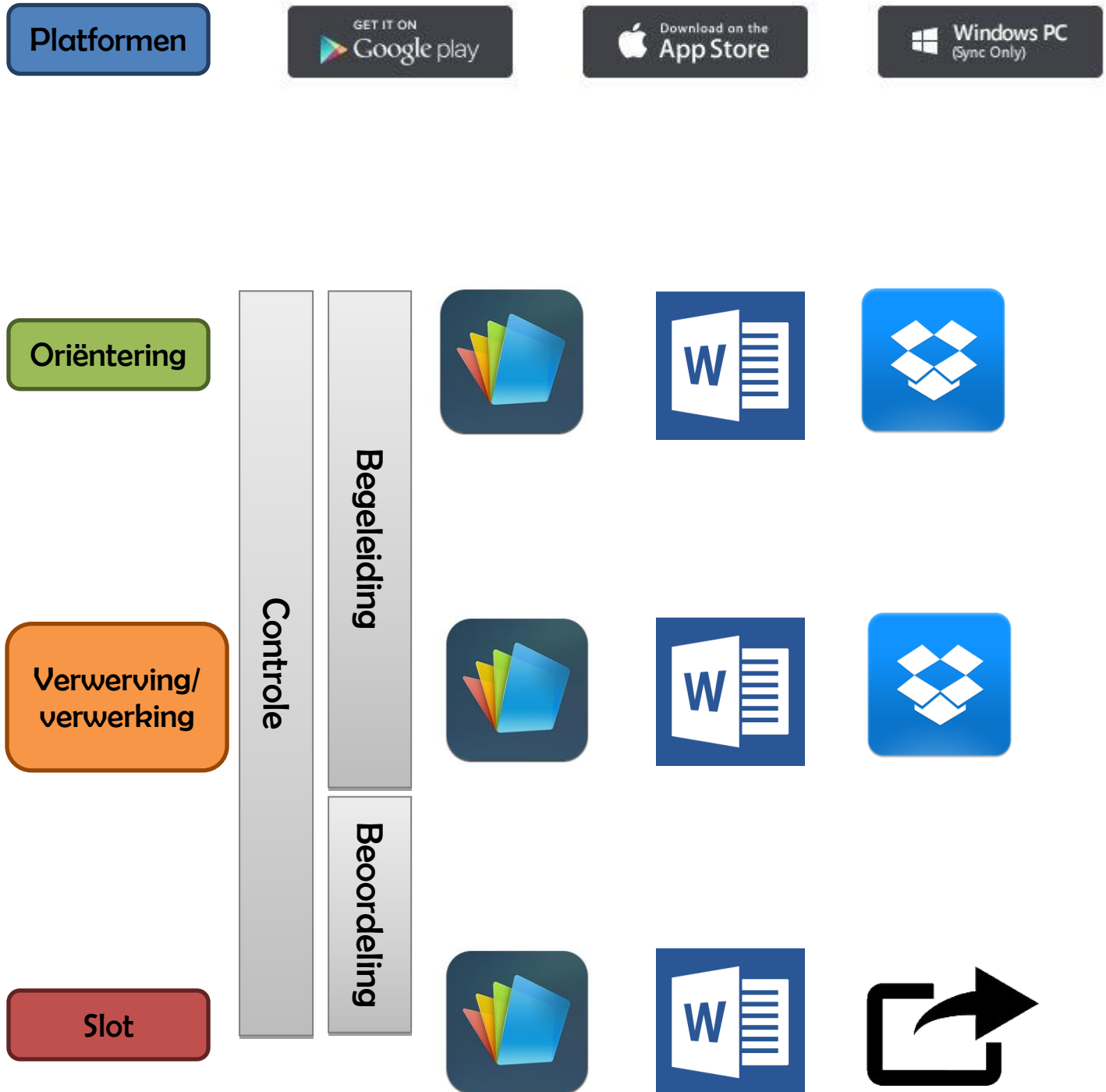
In de meest ideale situatie hebben de leerlingen elk een (opgeladen) tablet.

Deze tablet moet over een werkende (stabiele) internetverbinding kunnen beschikken en de volgende apps moeten geïnstalleerd zijn;

- een app waarin ze hun visie kunnen uitwerken. Pollaris Office zorgt voor moderne, bekende en makkelijke interface waarin de leerlingen kunnen werken. Ook kunnen de leerlingen hulp vragen aan medeleerlingen of aan de leerkracht;
- een app om op het internet te kunnen (bv: de app internet Explorer) ;

Activiteit v/d leraar
<p>De rol van de leraar is vrij te kiezen. Een begeleidende rol of een rol waarin de klassieke aanpak terugkeert zoals een docerende rol. In beide gevallen is het belangrijk dat de leerkracht ook als coach optreedt.</p> <p>De leerkracht treedt op als coach. Voor de aanvang van de les, zorgt de leerkracht voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ opgeladen tablets; ▪ geïnstalleerd apps. <p>De leraar zorgt ervoor dat alle leerlingen een blanco startkompas kunnen uploaden. Dit kan bijvoorbeeld door het maken van een gemeenschappelijke dropbox. De leerkracht nodigt elke leerling dan apart uit om de bestanden te delen. De leerkracht heeft verschillende mogelijkheden om dit project uit te werken, via BZL, individuele opdracht, groepswork, enz. De leraar zorgt voor een stabiele internetverbinding in de klas waardoor de leerlingen vlot aan dit project kunnen werken.</p>
Activiteit v/d leerlingen
<p>De leerlingen maken een account in de app Polaris Office.</p> <p>De leerlingen openen de app 'Polaris Office'. Zij dienen zich te registreren. Daarna moeten ze hun gedeelde Dropbox linken met de app 'Polaris Office'. Dit is zeer eenvoudig, door op het wolkje te klikken, krijg je een lijst met allerlei cloud-opslag diensten, je kiest voor Dropbox en je meldt je aan met jouw Dropbox gegevens. Het blanco financieel plan staat dan in de "bibliotheek" van de app. De leerlingen openen nu simpelweg het document en kunnen aan de slag. Geschatte tijdsduur: 10 min.</p> <p>Tijdens het ontwikkelen van hun startkompas kunnen de leerlingen steeds om hulp vragen aan zowel medeleerlingen als de leerkracht. Na het ontwikkelen kunnen de leerlingen hun startkompas doorsturen naar de leerkracht ter verbetering.</p>
Doelgroep
<p>Dit prototype is bedoeld voor volgende doelgroepen:</p> <p>Leerlingen die in een richting zitten met als doel een eigen beroep uit te voeren. Dit zijn vooral de BSO-richtingen zoals: kapper, fotograaf, loodgieter, carrosserie, enz. Ook bepaalde TSO richtingen komen in aanmerkingen zoals: Handel, netwerken, enz.</p>

7.3 Didactisch kader

7.4 Leerplandoelstellingen

7.4.1 Leerplan GO!: TV Toegepaste economie (2008/068)

4.1 een eenvoudig ondernemingsplan (inclusief een marketingplan en een financieel plan) voor een onderneming naar keuze opstellen.

7.4.2 Leerplan VVKSO: Toegepaste economie D/2008/7841/061

- 1 weten wie handelaar kan worden;
- 2 een studie van de verschillende facetten van de risico's en opportuniteiten bij het ondernemerschap maken met behulp van een aantal portretten van ondernemers;
- 3 ondernemersvaardigheden en attitudes van een ondernemer toetsen in een concrete situatie;
- 4 informatie en ondersteuning voor startende ondernemers opzoeken;
- 6 wettelijke verplichtingen bij het starten van een eigen zaak opzoeken;
- 8 het sociaal statuut van de ondernemer toelichten;
- 14 de verschillende soorten huwelijksstelsels en hun kenmerken toelichten;
- 15 de inhoud van een handelshuurcontract toelichten;
- 17 de verplichte verzekeringen opzoeken en hun risicodekking toelichten;
- 18 de aanvullende verzekeringen opzoeken en hun risicodekking toelichten.

7.5 Screenshots Startkompas

7.5.1 Bouwsteen 01: commerciële verantwoording

De starter en zijn omgeving

Voor welk beroep werk je dit project uit?

Welke activiteit wil je binnen dit project ontwikkelen?

Dit ondernemingsplan gaat over:

- het opstarten van een nieuwe zaak;
- de uitbreiding van een bestaande zaak;
- de overname van een zaak.

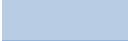

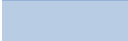

Je start de zaak als zelfstandige:

- in hoofdberoep;
- in bijberoep.

Wat is jouw motivatie om zelfstandige te worden?

Evalueer volgende persoonlijke eigenschappen. Geef elke eigenschap een score op tien. Is de omschreven eigenschap absoluut bij jou aanwezig dan scoor je dichterbij de tien. Heb je de beschreven eigenschap zeker niet, dan geef je een score die dichterbij nul ligt.

1 omgaan met risico's		/10
2 observeren en exploreren		/10
3 creatief en kritisch denken		/10
4 beslissingen en verantwoordelijkheid		/10
5 communiceren		/10
6 inspireren en motiveren		/10
7 plannen en organiseren		/10
8 ordelijk en nauwgezet te werk gaan		/10
9 doorzetten en vitaal zijn		/10

Welke persoonlijke eigenschappen verhogen jouw kansen om het als zelfstandige te maken?

Welke persoonlijke eigenschappen spelen minder in jouw voordeel?

Hoe reageer je als persoon op het omgaan met risico's?

Welke opleiding heb je genoten die relevant is voor dit project?

- Lager onderwijs
- Lager secundair onderwijs
 - Algemeen (ASO)
 - Technisch (TSO)
 - Kunst (KSO)
- Hoger secundair onderwijs
 - Algemeen (ASO)
 - Technisch (TSO)
 - Kunst (KSO)
 - 7° jaar beroeps
- Leercontract
- Andere relevante opleiding

Welke ervaringen heb je reeds binnen de gekozen sector (in dat bedrijf of met die beroeps activiteit)?

De marktvraag

Maak een analyse van jouw doelgroep: de consumenten waarop je je richt

Waar?

Leeftijd?

Geslacht?

Aantal?

Levensstandaard?

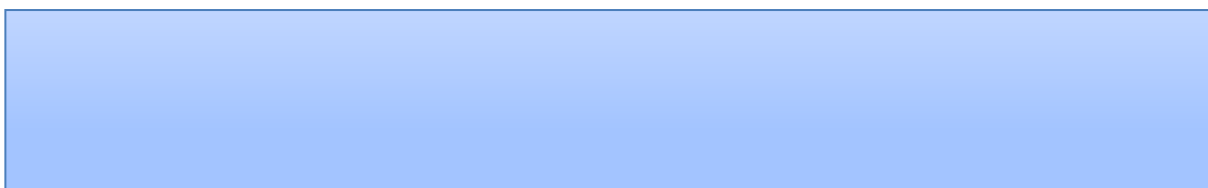
Besluit:

Het marktonderzoek

Plaats hier onder een screenshot van jouw marktgebied. Klik op onderstaande knop om naar Google Maps te gaan. Geef in enkele regels tevens een korte toelichting/uitleg. <https://www.google.be/maps?hl=nl&tab=wI>

Toelichting:

Is in jouw situatie de keuze van een vestigingsplaats belangrijk?

Ja

Neen

Waarom?

Wat is het adres van je vestigingsplaats? Duid dit aan op de plattegrond hierboven.

Geef een opsomming van de voor- en nadelen van jouw vestigingsplaats.

Voordelen

Nadelen

Som hieronder je belangrijkste concurrenten op (minimum drie).

Concurrent A

Concurrent B

Concurrent C

Concurrent D

Concurrent E

Duid deze concurrent met de bijhorende letter aan op de plattegrond die je hierboven hebt ingevoegd.

Stel een concurrentieanalyse op. Doe dit in eerste instantie door een cijfermatige beoordeling. Geef in de tabel op de volgende pagina elke concurrent een score op 5 voor elk domein.

Beschrijf hieronder hoe je tewerk bent gegaan.

currentieanalyse.

Geef een score op 5

Product

Assortiment

Kwaliteit

Merk

Garantie

Service

Prijs

Prijsniveau

Korting

Winstmarge

Aankoopprijs

Vestigingsplaats

Interieur

Exterieur

Bereikbaarheid

Parkeergelegenheid

Promotie

Public Relations

Persoonlijke verkoop

Promoties

Reclame

Media

Naambekendheid

Personeel

Opleidingsniveau

Vakbekwaamheid

Sociale vaardigheid

Commerciële ingesteldheid

	A	B	C	D	E
Product	/5	/5	/5	/5	/5
Assortiment					
Kwaliteit					
Merk					
Garantie					
Service					
Prijs	/5	/5	/5	/5	/5
Prijsniveau					
Korting					
Winstmarge					
Aankoopprijs					
Vestigingsplaats	/5	/5	/5	/5	/5
Interieur					
Exterieur					
Bereikbaarheid					
Parkeergelegenheid					
Promotie	/5	/5	/5	/5	/5
Public Relations					
Persoonlijke verkoop					
Promoties					
Reclame					
Media					
Naambekendheid					
Personeel	/5	/5	/5	/5	/5
Opleidingsniveau					
Vakbekwaamheid					
Sociale vaardigheid					
Commerciële ingesteldheid					

Welke conclusies trek je uit je analyse? Vermeld daarbij uitdrukkelijk op welke elementen van je analyse je je baseert.

SWOT analyse

Bekijk jouw totale uitgangspositie door de bril van de potentiële klant.

- **Wat zijn de sterke kanten? (Welke troeven heb je in handen om van jouw project een succes te maken)?**

- **Wat zijn de zwakke punten?**

- **Welke kansen zie je in de markt?**

- **Welke bedreigingen zie je?**

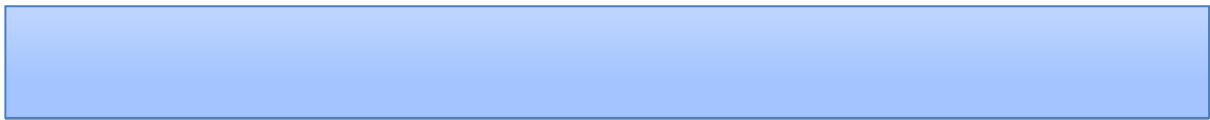
Het aanbod in de markt

Naar welke segmenten in de markt wens je je te profileren? Verantwoord je keuze!

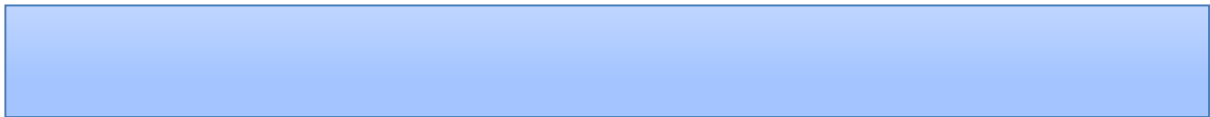

Typeer het imago aan de hand van drie tot vier kenmerken.

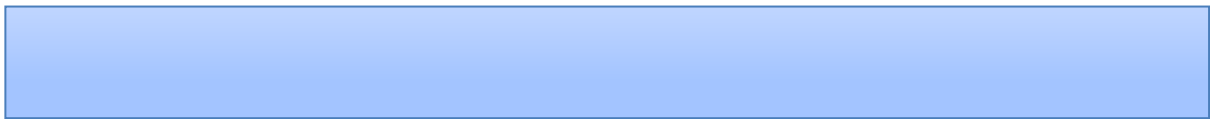
Kenmerk 1:

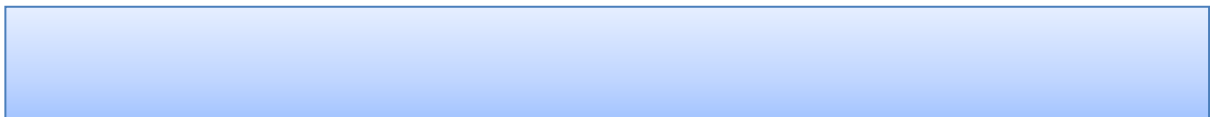
Kenmerk 2:

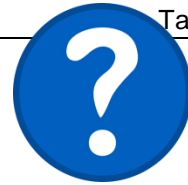
Kenmerk 3:

Kenmerk 4:

**Welke dimensies verkies je? Wat betekent dit voor jouw onderneming?
Waarom maak je deze keuzes? <http://nl.wikipedia.org/wiki/Assortiment>**

Bespreek de structuur van je assortiment: wat is je kern- en randassortiment? Motiveer je keuze!

De aankooppolitiek

Op welke manier wens je je te bevoorraden?

1 Grote of kleine leveranciers?

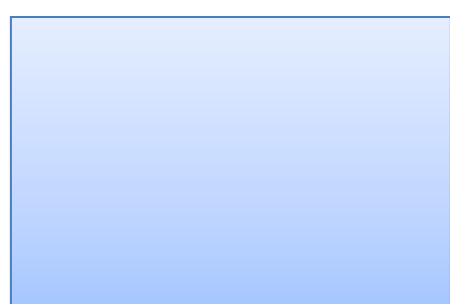

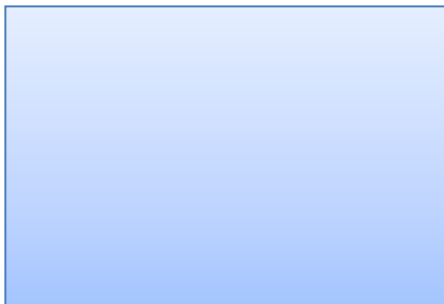
2 Weinig of veel leveranciers?

3 Vaste leveranciers of niet?

Motiveer je antwoord.

Wat zijn de criteria waarmee je rekening gaat houden als je een leverancier gaat selecteren?

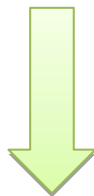
wetgeving

Welke klachten komen in jouw sector regelmatig voor? Bespreek de behandeling voor één van die klachten.

Klacht 1:

Klacht 2:

Klacht 3:

Behandeling klacht ...:

Omzetprognose voor het eerste jaar

Opgelet

- 4 Overschat het aantal uren dat je werkelijk kunt doorrekenen aan jouw klanten niet!
- 5 Houd er ook rekening mee dat je als starter mogelijk nog onvoldoende klanten hebt om doorlopend te werken tegen maximumcapaciteit.
- 6 Let in de dienstverlenend beroep op een realistische verhouding tussen het aantal prestaties (gewerkte uren) en de gebruikte materialen.
- 7 Voeg een bijkomend blad toe in geval je een omzetprognose voor meerdere deelactiviteiten wil berekenen volgens dezelfde methode. Kopieer in dit geval eventueel vooraf het blad zo vaak als er deelactiviteiten zijn en voeg deze bladzijden hier toe.

Wij vertrekken altijd volgens de volgende methode:

→ Je vertrekt van de bedrijfsdrukke die je verwacht.

Formule: weekomzet x 48 weken = te verwachten jaarmzet.

$$\boxed{} \times \boxed{} = \boxed{}$$

Hoe verdeel je die jaarmzet over de 12 maanden van het jaar? Op welke basis kom je aan deze verdeling.

Kalme maanden

Drukke maanden

Waarom?

Waarom?

Welke omzet (exclusief btw) meen je te kunnen realiseren voor elk van de 12 maanden?

	Activiteit 1	Activiteit 2	Activiteit 3	Activiteit 4
Januari				
Februari				
Maart				
April				
Mei				
Juni				
Juli				
Augustus				
September				
Oktober				
November				
December				
Totaal				
Activiteit 1				
Activiteit 2				
Activiteit 3				
Activiteit 4				

7.5.2 Bouwsteen 02: recht en wetgeving

Formaliteiten bij de start

Kies je voor een nieuwe of een bestaande onderneming? Maak je keuzevak groen!

Nieuwe onderneming	Bestaande onderneming
--------------------	-----------------------

Welke rechtsvorm heeft deze onderneming? Ga hiervoor een kijkje nemen op de site van VDAB: www.vdab.be!

In het geval van een bestaande eenmanszaak: behoud je de eenmanszaakvorm? Maak je keuzevak groen!

JA	NEEN
----	------

Motiveer jouw keuze!

Welke juridische formaliteiten dien je te vervullen om te starten? Waar kan je hiervoor terecht? Geef de kostprijs!

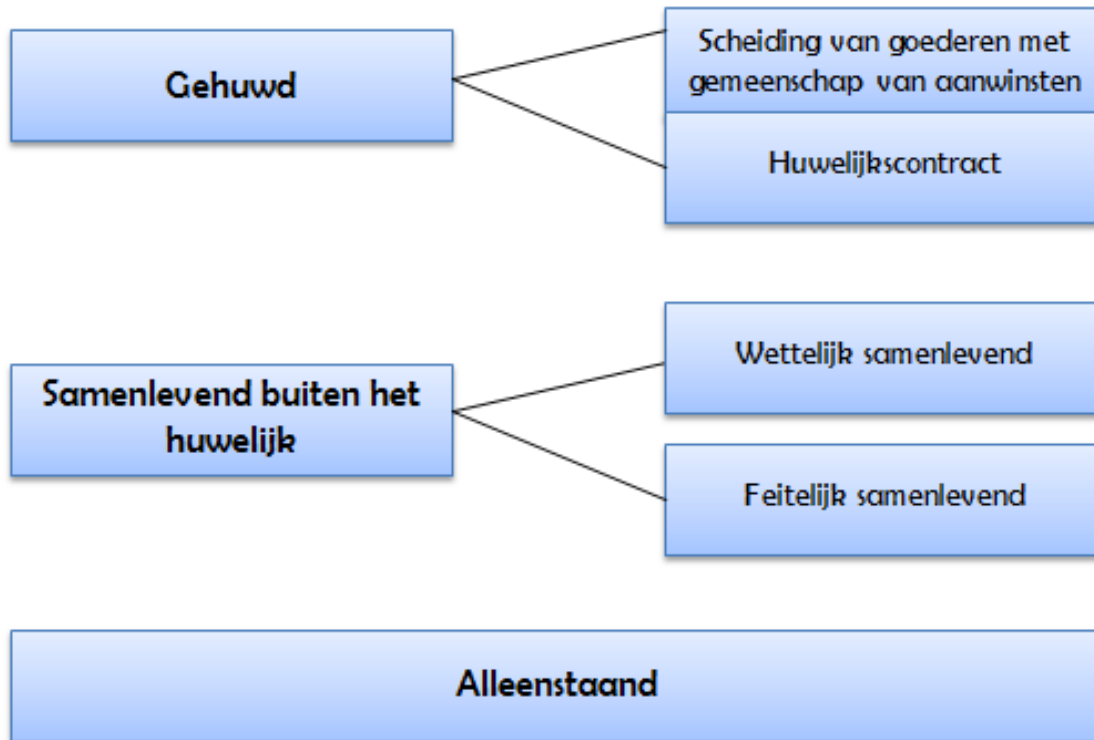
Ga hiervoor een kijkje nemen om volgende site: <http://www.ikwilstarten.be/>

	PLAATS	KOSTPRIJS
Vestigingsattest		
Inschrijving Kruispuntbank Ondernemingen		
Aansluiting sociale verzekeringskas		
Aanvraag registratienummer aannemer		
Kosten m.b.t. deponnering naam, merk, etc.		
Notariskosten oprichting onderneming		
Andere: - - - - - -		

Welke steunmaatregelen kan je voor jouw onderneming bekomen? Waar kan je hiervoor terecht?

Samenleven met een partner

Wat is jouw concrete situatie voor de start van je onderneming? Maak je keuzevakken groen!

Erfrecht

Wat zijn de gevolgen of kunnen de gevolgen zijn van het overlijden van jezelf of van je partner voor je onderneming?

Hoe kan je de continuïteit van je onderneming toch waarborgen?

Huwelijk

Kleine wijziging huwelijkstelsel met aanwas in volle eigendom van aandeel eerst stervende in voordeel van langstlevende:

Testamentaire beschikking

eigenhandig geschreven testament:

notarieel testament:

internationaal testament:

Samenleven buiten huwelijk

Conventioneel beding van aanwas:

testamentaire beschikking
 Eigenhandig geschreven testament:

Notarieel testament:

Internationaal testament.

Bouwen/verbouwen, huren, kopen

Start je in of op jouw eigendom (gebouw of terrein)?

Ja,

Nee.

Indien ja: vul het onderstaande in:

- totale waarde:
- welke verdeling privé / onderneming voorzie je?
= onderneming
= waarde:
- is dit juridisch mogelijk?

Ja,

Nee.

Toelichting:

Ga je bouwen of verbouwen?

Bouwen

Verbouwen

= kosten basisakte:

EUR

= kosten bouwwerken:

EUR

= kosten verbouwingen:

EUR

Ga je een ondernemingspand huren?

Ja,

Nee.

Indien ja: vul het onderstaande in:

Welk type huurcontract sluit je af?

- mondeling huurcontract
- schriftelijk huurcontract
- onderhands huurcontract
- notarieel huurcontract

Welk huurcontract sluit je af?

gemeenrechtelijke huur:

EUR

erfpacht:

EUR

opstal:

EUR

handelshuur:

EUR

andere:

EUR

Is er een huurwaarborg?

Ja,

EUR

Nee.

Voorzie je een verdeling privé / onderneming?

Ja,

EUR

Nee.

Aansprakelijkheid

Welke zijn de verplichte verzekeringen die je moet afsluiten bij het opstarten van jouw onderneming? Vermeld welke risico's hierbij gedekt zijn en hoeveel de jaarlijkse premie bedraagt.

Om te weten welke verzekeringen er zijn, of om meer informatie te weten, kijk dan snel op deze site: <http://bit.ly/1DPIJ11>.

Verzekering verplicht?	Gedekte risico's	Premie
Verzekering voor motorvoertuigen: ☐ Ja ☐ Nee		EUR
Verzekering voor arbeidsongevallen: ☐ Ja ☐ Neen		EUR
Verzekering voor burgerlijke aansprakelijkheid: ☐ Ja ☐ Neen		EUR

Welke bijkomende verzekeringen ga je afsluiten?

Verzekering	Premie
Brandpolis	EUR
Omnium – voertuig	EUR
Inkomstenverzekering	EUR
Levensverzekering ☐ Gewone ☐ Gemengde ☐ Schuldsaldo ☐	EUR EUR EUR
Hospitalisatieverzekering	EUR
Kredietverzekering	EUR

8 Bedrijfsbeheer: Financieel plan

8.1 Inhoud

Een financieel plan opstellen wordt door de leerlingen niet echt warm onthaald. Maar wat als we ze de kans geven om hetzelfde financieel plan dat ze vroeger op papier moesten invullen nu kunnen realiseren in een moderne, makkelijke en leerrijke digitale omgeving. We geven de leerlingen de kans om kennis te maken met de moderne manier van werken die ze in de bedrijfswereeld al jaren toepassen.

8.2 Didactische fiche

Naam
Prototype 3: Een financieel plan opstellen
Beschrijving
Tijdens de lessen hanteren de leerlingen de app Pollaris Office waarbij ze gebruik maken van een Excel-variant. Zo leren ze niet alleen de vakinhouden, maar zijn ze ook bezig met het bereiken van verschillende voeten en vakoverschrijdende eindtermen. In de app is het ook mogelijk om te communiceren via een discussieforum, zo kunnen de leerlingen vragen stellen aan elkaar maar ook feedback vragen aan de leerkracht.
Doel en aanpak
Het doel is om leerlingen op een interactieve, en motiverende manier een financieel plan te laten opstellen.
Doelstellingen:
<u>Kennis:</u>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ de leerlingen kunnen het begrip ‘oprichtingskapitaal’ omschrijven; ▪ de leerlingen kunnen het begrip ‘oprichtingskosten’ omschrijven; ▪ de leerlingen kunnen het begrip ‘vaste activa’ omschrijven; ▪ de leerlingen kunnen het begrip ‘immateriële vaste activa’ omschrijven; ▪ de leerlingen kunnen het begrip ‘investeringsgoederen’ omschrijven; ▪ de leerlingen kunnen het begrip ‘materiële vaste activa’ omschrijven; ▪ de leerlingen kunnen het begrip ‘financiële vaste activa’ omschrijven; ▪ de leerlingen kunnen het verschil tussen de actiefzijde en de passiefzijde van een balans omschrijven; ▪ de leerlingen kunnen het verschil tussen de actiefzijde en de passiefzijde van een balans omschrijven.
<u>Vaardigheden:</u>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ de leerlingen kunnen de juiste sector voor hun bedrijf vinden; ▪ de leerlingen kunnen het verschil in eigen woorden uitleggen tussen de hoofd- en deelsector; ▪ de leerlingen kunnen afbeeldingen invoegen via het internet; ▪ de leerlingen kunnen een logo ontwerpen in Paint; ▪ de leerlingen kunnen het verschil tussen terug te vorderen BTW en verschuldigde BTW verklaren; ▪ de leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat een liquiditeits- of kasplanning is; ▪ de leerlingen kunnen een ondernemingsplan invullen; ▪ de leerlingen kunnen een investeringsplan invullen; ▪ de leerlingen kunnen een beginbalans lezen en interpreteren; ▪ de leerlingen kunnen de mogelijke oprichtingskosten opsommen; ▪ de leerlingen kunnen een totaalbedrag berekenen met behulp de app;

- de leerlingen kunnen voorbeelden geven van immateriële vaste activa;
- de leerlingen kunnen het verschil tussen de prijs inclusief en exclusief BTW in eigen woorden verklaren;
- de leerlingen kunnen voorbeelden geven van materiële vaste activa;
- De leerlingen kunnen voorbeelden geven van investeringsgoederen;
- De leerlingen kunnen voorbeelden geven van financiële vaste activa;
- de leerlingen kunnen het schema van de vaste activa correct invullen;
- de leerlingen kunnen de aanschaffingswaarde van de vaste activa invullen;
- de leerlingen kunnen het totaal van de vaste activa berekenen;
- de leerlingen kunnen het begrip 'vlottende activa' uitleggen;
- de leerlingen kunnen voorbeelden geven van de verschillende voorraden;
- de leerlingen kunnen voorbeelden geven van de verschillende vorderingen;
- de leerlingen kunnen de gemiddelde klantentermijn berekenen;
- de leerlingen kunnen het gemiddeld bedrag aan handelsvorderingen berekenen;
- de leerlingen kunnen het totaal van de handelsvorderingen berekenen;
- de leerlingen kunnen voorbeelden opsommen van overige vorderingen;
- de leerlingen kunnen voorbeelden geven van de liquide middelen;
- de leerlingen kunnen het verschil uitleggen tussen een bankrekening en de kas;
- de leerlingen kunnen het totaal van de liquide middelen berekenen;
- de leerlingen kunnen een overzicht invullen van de actiefzijde van de balans;
- de leerlingen kunnen de juiste NBN-normen toepassen;
- de leerlingen kunnen het verschil tussen de vaste en vlottende activa uitleggen;
- de leerlingen kunnen het totaal van de actiefzijde berekenen met behulp van de app;
- de leerlingen kunnen de totale activa berekenen;
- de leerlingen kunnen uitleggen wat de passiefzijde van de balans weergeeft;
- de leerlingen kunnen uitleggen wat de ijzeren voorraad betekent;
- de leerlingen kunnen uitleggen wat een debiteurenkern inhoudt;
- de leerlingen kunnen het totaal van de debiteurenkern berekenen;
- de leerlingen kunnen uitleggen wat de minimumbehoefte aan vermogen op lange termijn wil zeggen;
- de leerlingen kunnen de minimumbehoefte aan vermogen op lange termijn berekenen;
- de leerlingen kunnen uitleggen wat het eigen vermogen is;
- de leerlingen kunnen voorbeelden geven van het eigen vermogen;
- de leerlingen kunnen voorbeelden geven van schulden op meer dan 1 jaar;
- de leerlingen kunnen uitleggen wat een rentevoet is;
- de leerlingen kunnen het totaal van het vreemd vermogen op lange termijn berekenen;
- de leerlingen kunnen het totaal van de financiële schulden op meer dan 1 jaar berekenen;
- de leerlingen kunnen het totaal van de financiële schulden op minder dan 1 jaar berekenen;
- de leerlingen kunnen het totaal van de handelsschulden berekenen;
- de leerlingen kunnen de passiefzijde van een balans invullen;
- de leerlingen kunnen het verschil tussen het eigen vermogen en de schulden uitleggen;
- de leerlingen kunnen het totaal van de passiva berekenen in de app;
- de leerlingen kunnen foto's invoegen m.b.v. de app Pollaris office (ICT 4);
- de leerlingen kunnen formules invoegen m.b.v. de app Pollaris office (ICT 5);
- de leerlingen kunnen tekst invoegen m.b.v. de app Pollaris office (ICT 5);
- de leerlingen kunnen hun project delen a.d.h.v. het discussieforum (ICT 7);
- de leerlingen kunnen hun Dropbox linken met de app Pollaris Office (ICT 5);
- de leerlingen kunnen een PPT maken m.b.v. de app Pollaris office (ICT 6).

Attitudes:

- de leerlingen zijn bereid op een eerlijke manier samen te werken (taakverdeling) (GS 19);
- de leerlingen zijn bereid om het materiaal met respect te behandelen (GS 18);
- de leerlingen zijn bereid om individueel te werken (GS 20 en 24);
- de leerlingen zijn bereid om actief deel te nemen aan de les;
- de leerlingen zijn bereid om hun eigen mening te geven (GS 5 en 17);
- de leerlingen zijn bereid om de getallen volgens de juiste NBN-normen te noteren;
- de leerlingen zijn bereid om hun cijfers kritisch te bekijken;
- de leerlingen zijn bereid om realistische schattingen te maken;
- de leerlingen zijn bereid om doordachte keuzes te maken.

Benodigheden

- tablet;
- de apps:
 - Pollaris Office (een app waarin de leerlingen hun financieel plan kunnen realiseren, waarin leerkracht en leerlingen kunnen overleggen met elkaar);
 - Internet;
- een stabiele internetverbinding;
- gedeelde Dropbox;
- een Pollaris Office account (leerkrachtenaccount + leerlingenaccounts).

Beginsituatie

Inhoudelijk

De leerlingen hebben de voorgaande inhouden in de cursus van bedrijfsbeheer behandeld en beheersen deze inhouden ook.

Organisatorisch

In de meest ideale situatie hebben de leerlingen elk een (opgeladen) tablet.

Deze tablet moet over een werkende (stabiele) internetverbinding kunnen beschikken en de volgende apps moeten geïnstalleerd zijn;

- een app waarin ze hun financieel plan kunnen uitwerken. Pollaris Office zorgt voor moderne, bekende en makkelijke interface waarin de leerlingen kunnen werken. Ook kunnen de leerlingen hulp vragen aan medeleerlingen of aan de leerkracht;
- een app om op het internet te kunnen (bv: de app internet Explorer).

Activiteit v/d leraar

De rol van de leraar is vrij te kiezen.

Een begeleidende rol of een rol waarin de klassieke aanpak terugkeert zoals een docerende rol. In beide gevallen is het belangrijk dat de leerkracht ook als coach optreedt.

De leerkracht treedt op als coach. Voor de aanvang van de les, zorgt de leerkracht voor:

- opgeladen tablets;
- geïnstalleerd apps.

De leraar zorgt ervoor dat alle leerlingen een blanco financieel plan kunnen uploaden. Dit kan bijvoorbeeld door het maken van een gemeenschappelijke dropbox. De leerkracht nodigt elke leerling dan apart uit om de bestanden te delen.

De leerkracht heeft verschillende mogelijkheden om dit project uit te werken, via BZL, individuele opdracht, groepswork, enz. De leraar zorgt voor een stabiele internetverbinding in de klas waardoor de leerlingen vlot aan dit project kunnen werken.

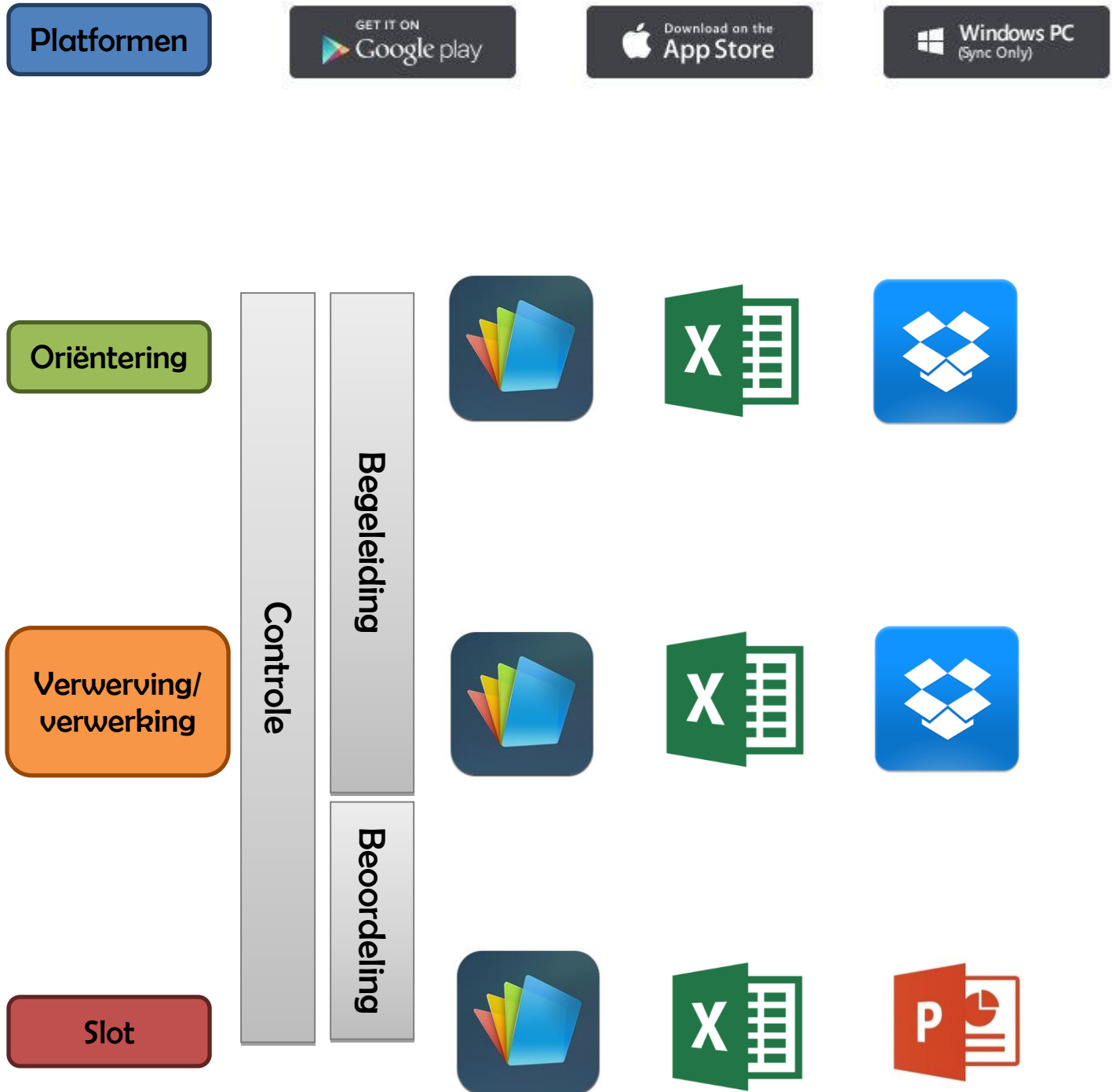
Activiteit v/d leerlingen

De leerlingen maken een account in de app Polaris Office.

De leerlingen openen de app 'Polaris Office'. Zij dienen zich te registreren. Daarna moeten ze hun gedeelde Dropbox linken met de app 'Polaris Office'. Dit is zeer eenvoudig, door op het wolkje te klikken krijg je een lijst met allerlei cloud-opslag diensten, je kiest voor Dropbox en je meldt je aan met jouw Dropbox gegevens. Het blanco financieel plan staat dan in de "bibliotheek" van de app. De leerlingen openen nu simpelweg het document en kunnen aan de slag. Geschatte tijdsduur: 10 min.

Tijdens het ontwikkelen van hun financieel plan kunnen de leerlingen steeds om hulp vragen aan zowel medeleerlingen als de leerkracht. Na het ontwikkelen kunnen de leerlingen hun financieel plan voorstellen a.d.h.v. een PowerPoint voorstelling, ook gecreëerd in de app.

8.3 Didactisch kader

8.4 Leerplandoelstellingen

8.4.1 Leerplan GO!: TV Toegepaste economie (2008/068)

4.1 een eenvoudig ondernemingsplan (inclusief een marketingplan en een financieel plan) voor een onderneming naar keuze opstellen.

8.4.2 Leerplan VVKSO: Toegepaste economie D/2008/7841/061

- 33 de verschillende soorten kosten toelichten;
- 34 een kostprijsberekening maken;
- 35 de elementen van de verkoopprijs toelichten;
- 36 de verkoopprijs berekenen;
- 37 de omzet berekenen;
- 38 het break-evenpunt berekenen;
- 40 het begrip vaste activa toelichten;
- 42 het begrip kaskrediet in het kader van kredietverlening door financiële instellingen toelichten.

8.5 Screenshots financieel plan

Zie bijlage (CD).

8.6 Evaluatie

8.6.1 Evaluatie leerkracht (An Nicolai - KTA 2 Hasselt)

1 In welke mate zijn de vooropgestelde leerdoelen bereikt door alle leerlingen?

De leerdoelen worden allemaal bereikt. Ja zeker, in deze les moesten ze hun investeringen opzoeken. De leerlingen bereiken eigenlijk juist het zelfde als met een klassieke aanpak. Ze doen het alleen veel liever, ze zijn meer gemotiveerd.

2 Hoe hoog schat je de betrokkenheid van leerlingen in?

Zeer hoog, je hebt het daarnet zelf van de leerlingen gehoord als ze iets op de tablet kunnen doen, doen ze het ook liever, ze zeiden ook: "ik schrijf niet graag". Dus ik denk dat de betrokkenheid er alleen maar op vooruit gaat. Leerlingen zijn gewoon om alles uit te typen. De leerlingen van deze generatie staan altijd open voor iets nieuws.

3 Hoe hoog schat je het welbevinden van leerlingen in?

De betrokkenheid is hoger dan bij een klassieke aanpak want ze doen het liever, ze zien dat ook een beetje als een spel, iets spelenderwijs leren. De leerlingen gaan zich beter voelen in de klas, ze gaan ook meer zin hebben in de lessen. Dit komt het welbevinden allemaal ten goede.

4 In welke mate verschilt de didactische opbouw in vergelijking met de klassieke didactische opbouw voor het bereiken van dezelfde leerdoelen?

Ik denk dat dit veel sneller gaat, ze hebben meer tijd om dingen op te zoeken. Snelheid maar ook alles is IT gericht. We zitten in een wereld waarin in het bord verdwijnt. Dus we moeten mee met die tijd. Voor mij is het zelf ook aangenamer om op deze manier te werken. Natuurlijk moet je in het begin alles installeren op de tablets, eens dat dat allemaal gedaan is, gaat alles zeer vlot verlopen.

5 Zijn er doelen of subdoelen die je met de klassieke aanpak wel bereikt en met de tabletaanpak niet?

Neen niet direct. Alle doelen die we in een klassieke aanpak bereiken, behalen we zeker ook met de tablet.

6 Zijn er doelen of subdoelen die je met de tabletaanpak wel bereikt en met de klassieke aanpak niet?

Het gebruik van ICT, alles eigenlijk, namelijk houding, het werken met nieuwe technologieën. De leerlingen zoeken ook spontaan dingen op die ze niet begrijpen, ze integreren alles apps van de tablet.

7 Hoe verliep de les op organisatorisch vlak?

Dat verliep heel goed. De leerlingen zijn wel allemaal druk met hun GIP bezig. Ze hadden hiervoor ook praktijk, dus het duurde even voor alle leerlingen aanwezig waren. Maar dat zijn dingen die altijd gebeuren. Daarom vind ik de aanpak met de tablet zeker een meerwaarde omdat ze daar heel snel mee vertrokken zijn en dat ze geen tijd verliezen. De leerlingen zijn ook snel met de nieuwe aanpak weg. Ik vond heel het project heel positief, we kijken er naar uit om dit volgend jaar te integreren in ons curriculum.

9 Besluit

9.1 Clijsters Michaël

Is er een toekomst voor tablets in het onderwijs? Die vraag werd mij een jaar geleden gesteld. Samen met Gianni Verhaegen begonnen we vol enthousiasme aan een nieuw project, aan ons afstudeerproject.

Doorheen ons project werd al snel duidelijk dat de leerlingen zeer enthousiast waren als ze met tablets mochten werken. De organisatorische kant van het verhaal neemt enige tijd in beslag, maar als alles goed georganiseerd is, verlopen de lessen heel vlot.

Als men over tablets spreekt, stelt men altijd de vraag voor welk besturingssysteem ons project gemaakt werd. Die vraag kunnen wij snel beantwoorden: met alle besturingssystemen! Een must voor het onderwijs, want niet iedereen heeft een iPad of een Windows-tablet. BYOD (Bring your own device) is dan ook een meerwaarde voor de leerlingen en leerkrachten. Als alle tabletprojecten voor alle besturingssystemen gemaakt worden, is er geen hindernis voor eender welk toestel.

Zelf vind ik IOS het beste besturingssysteem. Het werken met de apps, de handigheid en de strakke look is voor mij het beste bij IOS-toestellen. Android moet niet onderdoen voor IOS, want zij groeien nog steeds. Ik ben er zeker van dat er ooit een moment gaat komen dat er evenveel toestellen met Android als IOS zijn!

Tijdens de testmomenten hebben zowel Gianni als ik moeten helpen bij de projecten. De leerlingen waren zeer enthousiast en ook de leerkrachten waarbij we mochten testen konden alleen maar positieve dingen zeggen. Zelf vond ik het een hele goede ervaring om met tablets naar de klassen te trekken. Op dit moment vinden de leerlingen het spectaculair om met tablets te werken, omdat ze dit nog maar amper gedaan hebben. Ik ben er dan ook van overtuigd dat als de leerlingen dagelijks met tablets gaan werken hun enthousiasme minder zal worden en het een gewoonte zal zijn.

Hebben tablets een toekomst in het onderwijs? Ja! Ik ben er van overtuigd dat de tablets een vaste plek moeten krijgen in de klas. Het geeft alleen maar een meerwaarde voor de leerlingen en leerkrachten. Het is een snelle manier om de leerlingen vol enthousiasme aan het werk te zetten! Ik ben er zeker van dat we binnen een vijftal jaar de tablets niet meer kunnen wegdenken binnen het onderwijs!

9.2 Verhaegen Gianni

Is er een toekomst voor tablets in het onderwijs? Die vraag werd mij een jaar geleden gesteld. Samen met Michaël Clijsters begonnen we vol enthousiasme aan een nieuw project, aan ons afstudeerproject.

Ik kan die vraag met zekerheid beantwoorden: voor mij persoonlijk is er zeker nog een toekomst voor tablets in het onderwijs. Tijdens onze verschillende testmomenten heb ik gemerkt dat leerlingen altijd zeer enthousiast zijn om met een tablet te werken. Deze motiverende eigenschap van het werken met tablets is dan ook één van de grootste troeven van dit gegeven.

Om die gegeerde motivatie niet kwijt te spelen zou het volgens mij beter zijn om tablets in te schakelen als een "hulpmiddel" in de klas. Leerlingen werken tijdens bepaalde lessen met de tablet en in de andere lessen met de klassieke aanpak. Tablets kunnen in bepaalde lessen ook een grotere meerwaarde bieden dan in andere lessen, daarom vind ik dat een tablet steeds gebruikt moet worden als er een meerwaarde aan vast hangt.

Ik denk dat sommige scholen nu nog wat afwachtend reageren omdat er niet voldoende ondersteuning komt van de verschillende partijen. Uitgeverijen zien tablets nog te veel als een bedreiging voor hun branche, ze zouden gewoon samen moeten gaan werken met de scholen om zo tot prachtige projecten te komen. Om de ondersteuning te bieden op een school, zou er op elke school een persoon zich kunnen verdiepen in de tablet projecten, dit kan de ICT-coördinator zijn, maar ook een leerkracht die zich dan verdiept tot "tablet coach". Die coach kan dan een visie ontwikkelen voor de school en aan de slag gaan met verschillende projecten.

Als ik een coach zou zijn en ik moest een besturingssysteem kiezen dan zou ik gaan voor IOS. Ik vind dat dit het gemakkelijkst werkt, de werkomgeving heb je snel onder de knie en je bent steeds zeker van kwalitatieve apps.

De tablets gaan dus zeker niet verdwijnen, de scholen moeten gewoon nog de perfecte invulling vinden voor dit relatief nieuw gegeven. Om tot die invulling te komen gaat samenwerking noodzakelijk zijn, zo moeten scholen nauw samenwerken met hun leerkrachten maar moeten de scholen ook een betere band opbouwen met de uitgeverijen.

10 Bibliografie

10.1 Elektronische bronnen

Tablets in de klas. 8 goede redenen, internet, 5 juni 2012, (geraadpleegd op 5 december 2014 via http://www.g-o.be/Net_eMagazineHome/Pages/eMagazineArtikel.aspx?Id=4637).

EENSIM, *Kiezen tussen iOS, Windows Phone, en Android*, internet, 28 april 2014, (geraadpleegd op 4 december 2014 via <http://eensim.nl/blog/ios-windows-phone-of-android/>).

<http://ikwilict.nl/whitepaperipadszinofonzin.pdf>. Geraadpleegd 10 december 2014.

<https://tablio.files.wordpress.com/2014/09/onderzoeksresultaten-onderwijsvak-economie.pdf>. Geraadpleegd 10 december 2014.

Van der Stadt, K., "Katholiek onderwijs werkt aan visie rond ICT-gebruik", internet, *Datanews*, 03/09/2012, (geraadpleegd op 5 december 2014 via <http://datanews.knack.be/ict/nieuws/katholiek-onderwijs-werkt-aan-visie-rond-ict-gebruik/article-normal-286113.html>).

Vanhaelewyn, B., Pauwels, G., Maes, M., De Marez, L., "Digimeter 2014", internet, iMinds, 2014 (geraadpleegd op 10 februari 2015 via <https://www.iminds.be/nl/inzicht-in-digitale-technologie/digimeter>).

10.2 Literatuurlijst

Heremans, C, e.a. *Economix sei*, Kapellen, Pelckmans, 2011.

Van Aubel, M, *Werkboek basiskennis bedrijfsbeheer*, Syntra-Vlaanderen, 2008.

11 Bijlagen

Bijlage 1: modeloplossingen onderzoeksvragen 1 t.e.m. 5;

Bijlage 2: modeloplossingen bouwsteen 01 t.e.m. 04.